פולע טאבעלע פון דער מלוכה-לאטעריע — זעה 8-טע זייט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 89	Łódź, Niedziela, 19 kwietnia 1931 r.	נייַנטער יאהרגאנג	לאדז, זונטאג, ב׳ איר תרצ״א	№ 89

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

הוי נפלה עטרת ראשנו!

אחרי מחלה קצרה וכבדה מתה עלינו האשה החשובה והצנועה היקרה והבלתי נשכחת

מ.ע. פערל לאה
אשת ר׳
יעקב אלעזר נ״י ווערדיגער

בשנת השבעים ושלוש לימי חי׳

ההלוי׳ תהי׳ היום יום א׳, ב׳ לחודש אייר תרצ״א בשעה 12 בצהרים מבית האבל רחוב פאדזשעטשנא 3.

ע״ד האסון הגדול הזה מודיעים השרויים בצער עמוק

בעלה, בניה, בנותיה, חתניה, כלותיה, נכדיה ונינה.

דער שווער-געטראפענער

פאמילע אייזנער

צוליב׳ן טראגישען טויט פון זייער אומפערגעסליכען מאן און פאטער

נ״ע אברהם יואל

דריקען מיר אויס אונזער הערציגסטען מיטגעפיהל.

זיים געטריסט!

ד. זילבערבערג און פרוי
פ. ווינטרויב און פרוי
י. פאמעראנץ און פרוי

P.P. Dyrektorom Kinoteatru „Splendid"

Mojżeszowi i Juda Lejbowi WERDYGEROM

z powodu zgonu ICH

MATKI B. P.

składa wyrazy szczerego współczucia

S. FUCHS
Akwizycja Ogłoszeń.

2385

תוצרת-ארץ ישראל

דבש-דבורים

ארץ-ישראל׳דיגער אראנזשען-האניג

שמן זית-זך

ארץ-ישראל׳דיגער אליווען-אייל

פון די בעסטע קוואליטעטען

אנגעקומען א פרישער טראנספארט

צו בעקומען אין „למען ארץ-ישראל", צעגעלניאנא 10 (פריהער 42)
טעלעפאן 193-42.

2396

זאל „הזמיר" אל. קאשטשושקי 21

קומענדיגען שבת, דעם 25 אפריל, 8.30 אין אווענט
וועט די בעקאנטע יודישע שריפטשטעלערין

רחל פייגענבערג

האלטען א רעפעראט א. ד. ט.:

„די וועלט וויל מיר זאלען זיין יודען"

איינצעלהייטען אין די ווייטערדיגע אנאנסען.

א הארציגען פאהר-געזונד

ווינשען מיר אונזער ליבען שוועסטערן-זוהן

אהרן שאול קאץ און פאמיליע

צו זייער אפפאהרען קיין פאלעסטינע און מיר ווינשען אייך, אז אין דער נייער היים זאלט איהר אייער גליק געפונען.

יחיאל וויינבערג און פאמיליע

צו דער פערלאבונג פון מיין פריינד

ה׳ שמואל וואססמאן

מיט פרל. גענזא רובין

ווינשען מיר א הערצליכען מזל-טוב און א גליקליכע צוקונפט.

מאיר באך.

Z intencji zaręczyn
p. **Feli Landsmanówny**
z p. **Leonem Wajsbergiem**
życzę wiele szczęścia i różowej przyszłości.

Abram Opolion.

א געוועלב

מיט 2 צימער און קיך

נעבען דער פאבריקס-באהן, שוועטנטער טיילוויין אין פון זאפארט איבערצוגעבען. צו ערפאהרען סקווערצא 20 ביי בערקאוויטש

מעקלערס געוואונשען.

2390

מאשינען-לעכער

ווערען אנגענומען אויסצוגייען ביי

ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

צו די געעהרטע געסטע פון

קאפע „אטלאנטיק"

מיר האבען שוין איינמאל געגעבען אנאנס, און איצט אנאנסירען מיר ווידער, אז

מיר פערלאנגען קיינע בערזשעס נישט

מיר פערלאנגען פון די ג׳ געסט ביי אונז עמווס גענוסען, ויך פערווילן, גוט פערברענגען די צייט און איבערלאזען א פלאץ פאר א צווייטען.

מיר פערלאנגען קיין שמאטע-בערזשע, קיין וועקסעל-בערזשע און מעקלער-בערזשע.

אכטונג! מיר ארדנען איין א

„CHŁODNIA WŁOSKA"

וועלכע ווערט געפירט דורך די זעלבע פערוואלטונג פון פיעטריק. 74.

גלייכצייטיג געבען מיר צו וויסען, אז עס ווערען ארויסגעגעבען פרישטיקע, קאלאציעס ווי אויך יארסקע מיטאגע צו ביליגע פרייזען.

מיט אכטונג

Café „ATLANTIC"
PIOTRKOWSKA 48, tel. 162-11

אכטונג, קירזשנער-מייסטער!

היינט, זונטאג, דעם 19-טען אפריל ד. י. פינקטליך 7 א זייגער אווענד קומט פאר אין לאקאל פון יובעליר-צעך זאוואדזקא 4

די פייערליכע פעראייניגונגס
פערזאמלונג

פון ביידע לאדזער קירזשנער-צעכען

מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג:

1) וואהלען פון א פארזיצער
2) ענדערונג פון די סטאטוטען
3) וואהלען פון א נייער פערוואלטונג
4) פערשידענעס

די צייטווייליגע פערוואלטונג.

פרעמיער סלאוועק און אנד. מיניסטארען קומען היינט קיין לאדז
צו דער פאהן-פייערונג פון לעגיאניסטען-פערבאנד

היינט ווערט פארקומען א פייערליכע הייליגונג פון דער פאן פון דעם לאדזער לעגיאניסטען-פערבאנד, וואס איז געשענקט געווארען דורכ'ן בירגער-קאמיטעט.

קיין לאדז קומען אויף דער פייערונג פיעל הויכע מלוכה-בעאמטע מיט'ן פרעמיער סלאוועק, גענ. רידז-שמיגלי, מינ. סקלאדקאווסקי, גענ. בערבעצקי, מינ. פולק, בערנעד.

אויף היינט איז צוזאמענגערופען א פלענאר זיצונג פון דער הויפט-פערוואלטונג פון לעגיאניסטען-פערבאנד מיט'ן אנטייל פון אלע פרעזעסען פון די קרייז-ארגאניזאציעס אין דער גאנצער מלוכה.

נישט אנגענומען די דימיסיע פון מינ. שטראסבורגער

וואַרשאַ, 18. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אויסערן-מיניסטער זאלעסקי האט נישט אנגענומען די דימיסיע פון מינ. שטראסבורגער פוילישער גענעראל-קאמיסאר אין דאנציג. מיניסטער שטראסבורגער פאהרט ארויס אויף א געזונדהייטס-אורלויב.

פאליטישע ארעסטן אין ווארשא

וואַרשאַ, 18. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין צוזאמענהאנג מיט דער דערנעהנטערונג פון ערשטען מאי האט פאליציי אדורכגעפיהרט אין ווארשא א סך ארעסטן צווישן קאמוניסטישע קרייזן.

די האנדעלס-שעה'ן וועלען נישט פערלענגערט ווערן

וואַרשאַ, 18. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). ווי בעקאנט האט מען געשמועסט, אז די רעגירונג וועט ענדערן די האנדעלס-שעה'ן אזוי אז עס וועט פערלענגערט ווערן בכלל די האנדעלס-צייט, און זונטאג וועט מען מעגען האנדלען א פאר שעה לענגער.

פון דעם ענין האט זיך אבער גארנישט אויס געלאזט, ווייל דער מיניסטער פאר עפענטליכע ארבייטען האט זיך קאטעגאריש ארויסגעזאגט געגען די דאזיגע הנחות.

סימפסאן וועט מיטארבייטען אין ווירטשאפטס-פלאן

לאנדאן, 18. (יט"א טעלעגראפיש).

סער סימפסאן איז מצד דער רעגירונג בעשטימט געווארען אין דער ארבייט פון ווירטשאפטס-פלאן אין א"י.

פראפ. ווייצמאן זאל האבען געגעבען דערצו זיין הסכמה.

היינט, זונטאג, דעם 19-טען אפריל ד. י., 11 פארמיטאג ווערט אין לאקאל פון פיש-סוחרים-פעראיין, פאמארסקא 18, אפגעריכט ווערען א הזכרה צו די שלושים נאך אונזער פערשטארבענעם פריינדער און מיטגליד

ר' משה ב"ר יעקב אהרן קרויזע ז"ל

צו וועלכער עס ווערען איינגעלאדען די פאמיליע, פריינד, בעקאנטע און מיטגלידער

די פערוואלטונג פון פיש-סוחרים-פעראיין אין לאדז, פאמארסקא 18.

צום 1-טען מאל אין לאדז!

גרויסע ליבעס-דראמע און אפפערונג א.ג.:

היינט און פאלגענדע טעג!

די פרוי

— אין דער הויפטראלע די לאנג נישט-געזעהענע —

NORMA TALMADGE

GILBERT ROLAND

ARNOLD KOUT

נעכסטער פראגראם: „אין די שאטענס פון פיראמידען"

Kino-Teatr Spółdzielnia

40 Sienkiewicza 40

אונגעוועהנליכע רייכע מוזיק-בעגלייטונג אונטער דער לייטונג פון ה' צ. קאנטאר.

אנהויב פון די סעאנסען אין געוועהנליכע טעג 4 נאכמ., שבת, זונטאג און יום-טוב—2 בייטאג.

אויפ'ן ערשטען סעאנס זענען די פרייזען פון אלע פלעצער צו 40 גר. און 60 גר.

DOKTÓR

H. WOŁKOWYSKI

4 צעגעלניאנא 4

(פריהער ציגעל-גאס 36) טעל. 216-90.

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען

נעמט אן פון 9 – 2 נאכמ. און פון 5 – 9 אווענד

פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-צימער.

יעדער איינציגער האט זיך איבערצייגט, אז פאר מעבעל

דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען או"וו

צאהלט די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן שטנקעוויטש 23

טעלעפאן 191-00.

ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

א בשורה טובה

פאר עלטערען, וואס זייערע קינדער לערנען אין פאושעכנע שולען!

די לייטונג פון בעוואוסטען ארטאדאקסישען נאכמיטאג-חדר פאר קינדער, וואס לערנען אין פאושעכנע שולען, מאכט בעקאנט דאס נאך א גרינדליכען רעמאנט ווערט דאס חדר פולשטענדיג רעארגאניזירט און טערטולקאמט אויף אלע געביטען פון לימודי קודש. ס'ווערט געלערנט דורך מלמדים מיט ספעציאליסטען עברי, חומש, רש"י תנ"ך משניות גמרא א פערגרעסערטער קורס פאר העברעאיש (רעדען און שרייבען) אויך יודישע בריף זעלבסט צוזאמענשטעלען. צוליב'ן קריזיס הוזלה,פרייזען.

פלאץ וואלנאשטשי (נייע שטאט) 6

קווער אפיצינע. איינשרייבען קען מען זיך טעגליך פון 2-7 אווענד.

א גרויסע שטוב

אדער א שטוב מיט א קיך נישט העכער פון צווייטען שטאק אין דער געגענד פון גרינעם מארק ווערט געזוכט צו דינגען.

אפערטע אונטער P.K.

ENGLISH

פאר אנפענגער און פארגעשריטענע. קאנווערסאציע, ליטעראטור

צו צוגענגליכע פרייזען

ערטיילט א פעהיגער פעדאגאג. — אפערטען אין אדמיניסטר. פאר "Mir"

Dr. med. N. ROZEN

צאהן-כירורג

קראנקהייטען פון ציינער, דיאגנאסטיק, גימען א.א.וו. ציינער-רעגולירונג, רענטגען-דיאגנאסטיק.

אנדזשעיא 7, טעל. 216-57.

עמפפאנגס-שעהן, פון 3—7 נאכמ.

Doktór KLINGER

ספעציאל-ארצט פאר ווענער שע, הויט- און האר-קראנקהייטען

ANDRZEJA 2, tel. 132-28

נעהמט אן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אווענד און פון 1—2 נ"מ אין דער „לעטשניצע פיעטריקאווער 62"

Dr. med. J. Lubicz

כירורג-ארטאפעד

Gdańska 28, tel. 183-17

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער איינגענע פראצעדורע פון זעלבסטליכע ארטאפעדישע טאמטען, ווי: וואקלדיקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע הענט און פיס, גארטעלען א. ז. וו.

נעמט אן פון 2,30 ביז 4,30 נאכמיטאג.

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.

זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמ.

בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

DR. MED.

L. Pikielny

אוראלאג

ספעציאל-ארצט פאר נירן, בלאז און אורין-קראנקה.

NAWROT 8, tel. 2,19-90

נעהמט אן פון 4—7 אווענד.

DR. MED. H. LUBICZ

ספ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנק

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32

עמפפאנגס-שעה'ן 8—10, 12—2, און 5—8 זונטאג און יו"ט 9—1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל.

וויכטיג פאר פענסיאנאטען!

„D. ROTH" — — די לאנג-יעהריגע — —

בירשטען-אנשטאלט עקזיסטירט פון יאהר 1889

צעגעלניאנא 23, טעל. 180-27

עמפפעהלט פון אייגענער אויסארבייטונג (גאראנטירט)

צו די נידריגסטע פרייזען בירשטעז

צום אויסקעהרען, פראטערירען און שערען, זאמי בוים-מאלענע בירשטען צום אבשמויבען קומשען און אויטאס, זאמי נאלאנטעריע-בירשטען צו ענציגער און האר.

ס'ווערען אנגענומען בעשטעלונגען און רעפעראטורען פון פאבריקען, שפינערייען, וועבערייען, אפרעטורן, חיקאנטשאלניעס

א פרוי צו פיהרען ווירטשאפט ווערט געזוכט אין ווארשט-געשעפט

Śródmiejska 58

ס'ווערט געזוכט אנ'ערשטקלאסיגער ריכטעווער ביים שטעפער מעפען, מלינארסקא 8

ס'ווערט געברויכט האנד-נייערינס

און א לערן-מיידעל ווי אויך א פרעסער צו סוויטערס פון זאפארט.

צו מעלדען זיך זאוואדזקא 26, וו. 14.

ב'נעהם אן אויף לוין אויף קראפט שטרימף אויף מאשינען „אידעאל" 242 נאדלען 22 טיילונג די אדרעס צו ערפאהרען אין „נייעם פאלקסבלאט"

א צושניידער

פאר הערן-אנציגער ווערט פון זאפארט געזוכט אפערטען אין אדמינ. פון דער צייטונג פאר „A"

ס'ווערט געזוכט פון זאפארט א זוניגע שטוב

פאר-טער אדער 1. שטאק אפערטען אין אדמיניסטר. אונטער ליט. „K"

אכטונג, שטעפער!

ס'ווערט געזוכט א ריכטעווער און א געהילף-נייהער. צו ערפאהרען ביי מילשטיין

ווסכאדניא 37, פארטער

2 צימערן מיט מעבעל

אין צענטרום שטאט מיט א בעזונדערן איינגאנג אהן אבטרעט-געלד ווערט געזוכט צו דינגען, כ'וויל צאהלען א גוטען פרייז. אפערטען אונטער „גוטער פריין" אין אדמיניסטר.

א שדוך

א פרוי פון 45 יאהר, קינדערלאז, אינטעליגענט געשעפטס-פרוי מיט עס-וואס פערמעגען, זוכט די בעקאנטשאפט מיט אנ'עלטערן הער פון 50 ביז 60 יאהר מיט אנ'עקזיסטענץ אפערטן אונטער „עקזיסטענץ" אין אדמיניסטראציע.

געהילפס-טאפעצירער

ווערט זאפארט געזוכט נאווראט 94. ביי דער פירמע „Omega"

וויכטיג נייעס!

פערקויף

פון פערשידענע בוימוואלענע רעשטלעך פאפלין, באטיסט, לייוונד, מושלין, נאנסוג א. א. וו. אויף מעטער און אויף וואג צו קאנקורענץ-פרייזען

מ. לאנדסבערג

צעגעלניאנא 23 (פריהער 59)

פראנט, 1. שט. געדענקט דעם אדרעס!

Dr. med.

Gustawa ZAND-TENENBAUMOWA

פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע

האט זיך איבערגעטראגען

אויף פעטריקאווער 109

טעלעפאן 220-25 נעמט אן פון 12—1 5—3

Dr. Med. A. S. Tenenbaum

אינערליכע קראנקהייטען

האט זיך איבערגעטראגען

אויף פיעטריקאווער 109

טעלעפאן 220-25

נעהמט אן פון 6 ביז 7 ½ נאכמיטאג.

לאבאראטאריום פון ערצטליכע אנאליזען

Dr. med. J. FAJOLEWICZA

Śródmiejska 16

(פריהער צענעלניאנא 19) טעל. 117-61

DR.

FELIKS BORNSTEIN

(אקושער און פרויען-קראנקהייטען)

נעהמט אן יעדען טאג פון 3—7 נאכמיטאג.

צוליב דער ענדערונג פון די נעמען פון די גאסען איז יעצט די אדרעס Śródmiejska 29 (נעבען גדאנסקא, פריהער צעגעלניאנא 4), טעל. 134-90.

מיטוואָך — אַ זיצונג פון סיים

רעגירונג האָט בעשטעטיגט די פראַנצויזישע באַהן-הלוואה פאַר פוילען

וו א ר ש אַ, 18 (טעלעפאָניש) לויט אַנ'אָפיציעלען קאָמוניקאַט פון דער רעגירונג איז היינט אין אַוונט פאָרגעקומען אַ זיצונג פון מיניסטאָרען-קאַבינעט, אויף וועלכער ס'איז געוואָרען בעטראַכט די פראַנצויזישע הלוואה פאַר פוילען אויף בויען אַ באַהן-ליניע.

די רעגירונג האָט די הלוואה בעשטעטיגט.

די הלוואה איז אויף פאָלגענדע בעדינגונגען:

די פראַנצויזישע געזעלשאַפט בעקומט אַ קאָנצעסיע אויף דער באַהן, וואָס וועט זיך ציהען פון אויבערשלעזיען ביז'ן באַלטישען ים — אויף אַ משך פון 40, צוועלף, 45 יאָהר, אָבער די פוילישע רעגירונג האָט נאָך 20 יאָהר דאָס רעכט אָפּצוקויפען די קאָנצעסיע.

די הלוואה וועט ווערען אַרויסגעגעבען אין אָבליגאַציעס אויף אַ סומע פון 900 מיליאָן פראַנק ביז אַ מיליאַרד מיט 100 מיליאָן פראַנק, און וועט אַרויסגעגעבען ווערען אין 3 טערמינען. דער עמיסיע-קורס מאַכט אויס 94.

* * *

ווי מיר ווערען געוואויר, איז אויף דערזעלבער זיצונג פון מיניסטאָרען-קאַבינעט בעשלאָסען געוואָרען ווענדען זיך צום מלוכה-פרעזידענט, ער זאָל צונויפרופען דעם סיים און סענאַט אויף אַנ'אויסערארדענטליכער סעסיע נאָך היינטיגע וואָך, אַזוי אַז מ'קאָן רעכענען, דאָס היינטיגען מיטוואָך וועט דער סיים אָפּהאַלטען זיין ערשטע זיצונג.

די פלאַג פון העכערען ס'דירה=געלד

מיניסטער נייגעבויער אויסגעאַרבייט אַ נייעם פראַיעקט

וו א ר ש אַ, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). די פראַגע וועגען העכערען דאָס דירה-געלד איז ווידער אַקטועל.

דער מיניסטער פאַר עפענטליכע אַרבייטען גען. נייגעבויער האָט אויסגעאַרבייט אַ פראַיעקט וועגען העכערען דאָס דירה-געלד.

לויט דעם דאָזיגען פראַיעקט וועלען לאָקאַטאָרען, וועלכע האַלטען סובלאָקאַטאָרען מוזען צאָהלען אַ סך מעהר, ווי די, וואָס האַלטען נישט.

דאָס דירה-געלד וועט געהעכערט ווערען יעדעס יאָהר. און דאָס ערשטע יאָהר וועט די העכערונג אויסמאַכען ביז 75 פראָצענט.

דאָס געהעכערטע דירה-געלד וועלען בעקומען די באַלעבאַטים, אָבער זיי וועלען דערפאַר דאַרפען צאָהלען גרויסע שטייערן לטובת דעם בוי-פאָנד.

קאַנאַדע וועט בקרוב פערלייכטערן די איינוואַנדערונג

מ אַ נ ט ר ע אַ ל, 18. (יט"א טעלעגראַפיש). אַ העכערער קאַנאַדישער רעגירונגס-בעאַמטער האָט ערקלערט פאַר אַ פאַרשטעהער פון יט"א אַז באַלד אין היינטיגען יאָהר וועלען אָפּגעשאַפט ווערען אייניגע שוועריגקייטען פון דער איינוואַנדערונג קיין קאַנאַדע.

ענגלישע רעגירונג וועט נישט פריער אונטערהאַנדלען מיט דער יוד. אַגענט

ביז עס וועט אנקומען די תשובה פון די אַראַבער

ל אָ נ ד אָ ן, 18. (יט"א טעלעגראַפיש).

דער קאָלאָניאַל-אַמט האָט נאָך ביז איצט נישט קיין שום תשובה פון דער אַראַבישער עקזעקוטיווע, אויב זיי שיקען אַ דעלעגאַציע קיין לאָנדאָן

ל אָ נ ד אָ ן, 18. (יט"א טעלעגראַפיש).

„דזשואיש קראָניקל“ איז מודיע, אַז די ענגלישע רעגירונג וועט נישט פיהרען קיין אונטערהאַנדלונגען מיט דער יודישער אַגענץ ביז עס וועט אָנקומען די תשובה פון די אַראַבער.

ל אָ נ ד אָ ן, 18. (יט"א טעלעגראַפיש).

אין די לאָנדאָנער אָפיציעלע קרייזען איז מען איבערצייגט, אַז די אַראַבער וועלען זיך איבערבעטען און וועלען יאָ שיקען אַ דעלעגאַציע קיין לאָנדאָן.

רעוויזיאָניסטען וועלען נישט דערלאָזען קיין אונטערהאַנדלונגען מיט די ציוניסטען

רעוויזיאָניסטישע דעקלאַראַציעס צו דער ענגלישער רעגירונג און ציוניסטישער עקזעקוטיווע

ל אָ נ ד אָ ן, 18. (יט"א טעלעגראַפיש).

די רעוויזיאָניסטישע עקזעקוטיווע האָט צוגעשיקט צום ציוניסטישען עקזעקוטיוו און צו דער ענגלישער רעגירונג אויספיהרליכע דעקלאַראַציעס אין וועלכע עס ווערט געזאָגט, אַז די ענגלישע רעגירונג זאָל נישט פיהרען קיין אונטערהאַנדלונגען מיט דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע, פאַר'ן ציוניסטישען קאָנגרעס. ווייל ביז דאַן וועלען קיין שום בעשלוסען נישט זיין גילטיג.

ס'גלוסט זיך ניט ווערן אויס מלך...

נ י ו - י אָ ר ק, 18 (ספ. טעל.) די אַמעריקאַנער פרעסע מעלדעט פון פאַריז, אַז דער אַבדיקירטער שפּאַנישער קעניג אַלפאָנס זאָל האָבען זיך אויסגעדריקט:

„איך בין נאָך אַלץ קעניג פון גאַנץ שפּאַניע, און איך האָף, אַז די נאָהענטסטע וואַהלען וועלען מיר צוריקקעהרען די מאַכט“.

מ אַ ד ר י ד, 18 (ספ. טעל.) אין גאַנץ שפּאַניען איז רוהיג. די בעפעלקערונג האָט זיך צוריקגעקעהרט צום נאָרמאַלען לעבענס-גאַנג.

דער נייער מיניסטאָרען-ראַט האָט צוו. אַנד. בעשלאָסען צו ענדערען די נעמען פון אַ רייהע שיפען פון מאָנאַרכיסטישע אויף רעפּובליקאַנישע.

דער פינאַנץ-מיניסטער האָט דערקלערט פאַר פרעסע-פאַרשטעהער, אַז די איצטיגע רעגירונג אָנערקענט אַלע פינאַנץ-התחייבות'ן פון די פריהערדיגע רעגירונגען. די פינאַנץ-קרייזען שאַצען אָפּ די איצטיגע סיטואַציע זעהר אָפּטימיסטיש.

וו אַ ר ש אַ, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) לויט געוויסע קלאַנגען זאָל דער געוו. שפּאַנישער קעניג זיך בעזעצען אין פוילען ביים פירשט יאַן זאַמויסקי, דעם מאַן פון דער פרינצעסין איזאַבעלאַ.

דאַשינסקי שטערבליך קראַנק

וואַ ר ש אַ, 18. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט).

דער געזונד-צושטאַנד פון געוו. סיים-מאַרשאַלעק דאַשינסקי פאַרערגערט זיך. ביים קראַנקען-בעט דזשורירט די גאַנצע צייט אַ דאָקטאָר און דעפּ. ביעדזשיאַלקאָווסקי. מ'רעכנט זיך אויף אַ קאַטאַסטראָפאַלען אויסגאַנג.

געהיימנישפולער זעלבסטמאָרד

פון אַ בעאַמטען פון דער ענגלישער אַמבאַסאַדע אין וואַרשא

וואַ ר ש אַ, 18. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). נעכטען איז אויף אַ געהיימנישפולען אופן בעגאַנגען זעלבסטמאָרד אין אַ טאַקסיבוקע אויף אַלייע יעראָזאָלימסקיע דער בעאַמטער פון דער ענגלישער אַמבאַסאַדע, (אָפּטיילונג פון פּעטער קאָנטראָלע). אַלבערט ע. דייק.

ער האָט איבערגעלאָזט דריי בריף.

די סיבה פונ'ם זעלבסטמאָרד איז נישט פעסטגעשטעלט.

טראַגישע געשיכטע

מיט צוויי שוואָגערס, יודען

ל ו ב ל י ן, 18 (טעלעפאָניש) אין לובאַרטאָוו, לובלינער קרייז איז פאָרגעקומען אַ טראַגישע געשיכטע: אין איין הויז האָבען געוואוינט די 2 שוואָגערס אשר געלערמאַן (אַ באַלעגאָלע) און יאַנקעל וויינשטיין מיט זייערע משפחות. צווישען די שוואָגערס איז פון לאַנגע צייטען אָנגעגאַנגען אַ מחלוקה צוליב אַ ירושה.

ביני לביני האָט אַ קוימענקעהרער פאַריגע וואָך געפונען אַ בינטעל שמרוי אויף זייער בוידעם. האָט ער גערופען פּאָליציי, וועלכע האָט צונויפגעשטעלט אַ פּראָטאָקאָל.

מחמת דעם איז ווידער אויסגעבראָכען אַ שטאַרקע מחלוקה צווישען ביידע משפחות, און געלערמאַן האָט מיט אַ רידעל געשפּאָלטען וויינשטיינען דעם קאָפּ. מיט 4 שעה שפּעטער איז וויינשטיין געשטאָרבען. ער האָט איבערגעלאָזט אַ פרוי (געלערמאַנס שוועסטער) און 10 קינדער. דער מערדער איז אַנטלאָפען.

אַרײַן נייע מאָרדען

ווערען אַנטדעקט אין פּראָצעס פון דיסעלדאָרפער מערדער

סענסאַציאָנעלע ערקלערונגען פון פּראָקוראָר און פערטיידיגער

ד י ס ע ל ד אָ ר ף, 18. (ספּ. טעל.) ביים אָנהויב פון דער געריכטספערהאַנדלונג אין דעם פינפטען טאָג פון פּראָצעס פון דעם שרעקליכען דיסעלדאָרפער מערדער גיט אָפּ דער פּראָקוראָר דר. יאַנצען אַ סענסאַציאָנעלע ערקלערונג.

ער ערקלערט, אַז קירטענס בעהויפּטונג, דאָס ער האָט שוין אַלס בייביעהריגער יונגעל געבראַכט דעם טויט פון צוויי יונגלעך, אַריינוואַרפענדיג זיי אין טייך רהיין, איז איגנאַנצען בעשטעטיגט געוואָרען דורך אַ ספּעציעלער אויספאָרשונג.

נאָך אַ גרעסערע סענסאַציע רופט אַרויס די ערקלערונג פון קירטענס פערטיידיגער דר. רעהנער וועלכער זאָגט: לויט דעם אויפטראַג פון דעם בעשולדיגטען פּעטער קירטען מוז איך ערקלערען, אַז ער איז אויף דעמזעלבען אופן אונגעפעהר אין דערזעלבער צייט בעגאַנגען אַ מאָרד־טאַט איבער נאָך צוויי קינדער, אַריינוואַרפענדיג זיי אין רהיין, איינס פון די קינדער איז דערטרונקען געוואָרען, דאָס צווייטע האָט זיך אָנגעכאַפּט אָן ראָד פון אַ דאַמפער און איז אָפּגעראַטעוועט געוואָרען.

דאָס געריכט געהט דאַן אַריבער צו בעטראַכטען ד יפּאַלען, אין וועלכע קירטען האָט אַלס מאָרד־געוועהר אָנגעווענדעט אַ האַמער און אַ שטילעט. עס האַנדעלט זיך דאָ קודם כל וועגען מאָרד איבער לואיזע לענצען און גערטרודע האַמאַכער.

דאָס געריכט געהט איבער צו בעהאַנדלען דעם מאָרד־אָנפאַל אויף דעם דינסטמיידעל גערטרודע שולטע, דאָס איז איינע פון די וועניגע קרבנות, וועלכע איז נישט קוקענדיג אויף דער פינף־חדשימדיגער בעקאַנטשאַפט מיט דעם מערדער דאָך געבליבען לעבען, אין מאָמענט, ווען דער עדות קומט אַריין אין זאַל, אין דער וויל, ווען זי הויבט אויף די האַנד צו דער שבועה, און בעגעגענט זיך מיט דעם בליק פון מערדער, פאַלט זי אַריין אין ספּאַזמען און חלשט, אַזוי אַז זי קאָן נישט ענטפערען אויף די פראַגען פון דעם פאָרזיצער צום סוף בעהערשט זיך דער עדות, און גיט איבער די איבערלעבענישען.

קירטען האָט זיך פאָרגעשטעלט פאַר דער שולטע אַלס פּאָסט-בעאַמטער און האָט געוואונען איהר פולסטען צוטרוי. אין קריטישען טאָג זענען זיי ביידע געגאַנגען שפּאַצירען אויפ'ן בּרעג פון רהיין אויפ'ן וועג האָט זי אַראָפּגענומען די שיך און דאָס איז פאַר קירטענ'ען געווען אַן אויסרייד צו הייסען איהר זיך זעצען. קירטען האָט זיך אַוועקגעזעצט נעבען איהר. אָבער פּלוצים האָט ער זי געוואָרפען אויף דער ערד, און האָט איהר אַ זעץ געטון מיט דעם שטילעט. אויף די געשרייען פון דעם מיידעל האָט ער געענטפערט: שריי, שריי, עס וועט דיך סיי ווי קיינער נישט הערען!

ד י שולטע דערצעהלט, אַז קירטען האָט איהר געוואָלט מיט עפּעס פאַרגיפטיגען. דהיינו, אויף פאָלגענדען אופן: פאַר כאַפּען איהם איז געווען בעשטימט אַ געלד־בעלוינונג. קירטען האָט אַלזאָ געוואָלט זיך מודה זיין פאַר דעם מיידעל אין זיינע פערברעכענס, אַזוי אַז זי זאָל איהם איבערגעבען אין די הענד פון דער מאַכט, און אויף אַזאַ אופן בעקומען די צוגעזאָגטע פּרעמיע.

דאָס געריכט איז דאַן איבערגעגאַנגען צו דעם מאָרד איבער אידאַ רויטער. קירטען הויבט זיך אויף און בעט דאָס געריכט נישט צו מאַכען וועגען דעם ענין קיין פערהער. דאָס געריכט איז מסכים און דער פּראָצעס ווערט אָפּגעלעגט ביז'ן צווייטען טאָג.

ד י ס ע ל ד אָ ר ף, 18. (ט.) היינט זענען בעהאַנדעלט געוואָרען די מאָרדפאַלען: דעריער און אַלבערמאַן. און די מאָרד־פּרובען איבער די פרויען מוירער און וואַנדערס. די פינף אַ האַלב־יאָהריגע גערטרודע אַלבערמאַן האָט בעקומען 36 טיפע שטאָך־וואונדען.

פון דער פרוי קירטענס עדות־זאָגען איז צו זעהען, אַז איהר מאַן האָט נישט גערעכענט מ'זאָל איהם אַזוי שנעל כאַפּען. קיין שכור איז קירטען קיינמאָל נישט געווען דאָך האָט אין איהם געשטעקט אַ מין גרויסקייטס־מאַניע. די מאָרד־שער האָט פרוי קירטען בענוצט אין איהר ווירטשאַפט. זיינע מלבושים האָט ער זיך שטענדיג אַליין געפּוצט. פונ'ם פּראָטאָקאָל איז צו זעהען אַז קירטען איז געווען צייטווייליג אַ מיטגליד פון די רייכסבאַנער און פון אַרבייטער־ראַט.

די פערהאַנדלונגען ווערען אָפּגעלייגט ביז מאָנטאָג, ווען עס וועט פערהערט ווערען מאַריאַ בוצליק, וועלכע האָט געבראַכט די פּאָליציי אויף קירטענס שפּורען.

מעבעל

איז אויף די בעסטע בעדינגונגען עמפּפעהלט די גרעסטע און רעעלסטע פירמע אין לאָדז

◆ קומט און איבערצייגט אייך! ◆

אויפ'ן איצטיגען סעזאָן

איז די פירמע פערזעהען מיט אַ גרויסען אויסוואַהל פון:

שלאָף=צימער, עס=צימער, קינדער=צימער א. אז. וו.

קאָמפּלעטע איינריכטונג, ווי אויך ענצעלנע שטיק

מעבעל

צוליב'ן קריזיס זענען די פרייזן רעדוצירט אויף 50%

MARKOWICZ i NASIELSKI PIOTRKOWSKA 6

TELEFON 149-71

Południowa 10 :פאַבריק

„נייער פאלקסבלאט“

ל א ד ז
19 אפריל 1931

די ארמעי
פון די בעאמטע

אין מלוכה־בודזשעט זעהט זיך פאַר אַ דעפיציט פון אַ פערטעל מיליאַרד זלאָטעס, און אפשר נאָך מעהר. אין פריהערע צייטען האָט מען פון אַזעלכע דעפיציטען נישט געוואוסט. מען האָט פון זיי נישט געוואָלט וויסען. לויט דעם בעקאַנטען רעצעפּט, פלעגט מען פריהער אויסרעכענען וואָס און וויפיל מען דאַרף אַלץ האָבען און לויט דעם האָט מען אויסגערעכענט די הכנסות, דאָס האָט געהייסען אַז מען פרעגט נישט פון וואַנען מען וועט עס נעהמען. אַזוי גוט ווי אַ פרוי פרעגט נישט פון וואַנען דער מאַן וועט נעהמען, נאָר זי רעכענט אויס, אַז אַ פעלץ מוז מען האָבען און אַ ליס דאַרף מען האָבען א.אַ.וו. איצט איז פאַרגעקומען אַן׳ענדערונג אין דער פּאָליטיק און מען געהט פּערקלענערען די הוצאות, דער ערשטער שריט איז שוין געמאַכט געוואָרען, מען האָט פערקלענערט די פּענסיעס פון די בעאַמטע אויף פופצעהן פּראָצענט.

מיר ווייסען, נישט ווי ווייט דער שריט איז ראַציאָנעל. עס זענען פערהאַן פערשידענע מיינונגען, עס ווערט אַפילו אַנגעוויזען, אַז דערמיט פערקלענערט מען די קאָנסום־קראַפט פון דער בעפעלקערונג. אַז דער פדיון וועט מוזען קלענער ווערען. מען רעדט אַפילו, אַז די בעאַמטע קלייבען זיך צו פּראָטעסטירען און אַפילו צו ערקלערען אַ שטרייק, אָט די אונצופרידענהייט פון די בעאַמטע האָט אין אַ געוויסען זין געצוואונגען די פרעסע, וואָס שטייט נאָהענט צו דער רעגירונג צו מאַכען אַ שטיקעל חשבון און מיר דערוויסען זיך אינטערעסאַנטע פרטים.

אין פּוילען זענען פערהאַן ווערט אונז דערצעהלט, בערך זיבען הונדערט טויזענד בעאַמטע, וואָס נעהמען געהאַלט אַ מיליאַרד זלאָטעס אַ יאָהר. ד. ה. אַז אַ דריטעל פון בודזשעט געהט אַוועק אויף אויסצוהאַלטען די בעאַמטע, עס איז אָהן שום ספק, אַ געוואַלדיגע ציפער, אויב מען זאָל בערעכענען, אַז די דריי פערטעל מיליאָן בעאַמטע זענען כמעט אַלע פּאָליאַקען, אַז קיין יודישע, דייטשע אָדער אוקראַינישע בעאַמטע זענען אַזוי גוט ווי נישטאָ. קומט אויס, אַז כמעט יעדער זעקסטער מענש אין פּוילען, וואָס געהערט צו דער הערשענדער נאַציע בעקומט געהאַלט פון דער רעגירונג, אויב מען זאָל נאָך צורעכענען די קאָמונאַלע בעאַמטע און די אַנגעשטעלטע אין אונטערנעהמונגען, וואָס האָבען אַ דירעקטע און אינדירעקטע שייכות צו דער רעגירונג, וועט אויסקומען, אַז יעדער פירטער דערוואַקסענער מענש, לעבט פון שטייער־געלדער.

דער פאַקט ווערט אין אַ פערשטעלטער פאָרם איצט קאָנסטאַטירט, עס ווערט אַפילו ערקלערט דערמיט, אַז פּוילען איז אַ יונגע מלוכה, אַז זי האָט איבערגעלעבט פאַר דער קורצער צייט גרויסע ערשיטערונגען, אָבער עס ווערט אונטערשטראָכען, אַז אַזאַ אַרמעי בעאַמטע איז צופיל, אַז דאָס איז אומגעזונד, אַז דער מלוכה־אָרגאַניזם קען עס נישט פערטראָגען און דערפאַר, ווייל עס זענען דאַ צופיל בעאַמטע, מוז מען זיי רעדוצירען די פּענסיעס.

דער מאָטיוו איז אַפילו נישט גאַנץ לאָגיש, לויט דער טענה האָט מען געדאַרפט קומען צום אויספיהר, אַז מען דאַרף רעדוצירען דעם פּערסאָנאַל, אָפּזאָגען די איבעריגע בעאַמטע און די, וואָס וועלען בלייבען ד. ה. די קוואַליפיצירטע וועלען בעקומען זייער געהאַלט ווי ביז איצט.

אַזוי וואָלט געדאַרפט זיין דער אויספיהר, אָבער מען האָט מורא פאַר דער קאָנסעקווענץ. ביי די איצטיגע פערהעלטנישען ווען עס הערשט אַזאַ ביישסלאָזיגקייט אין לאַנד און אין דער וועלט, וואָלט אַ רעדוקציע פון פּערסאָנאַל געווען אַ געפעהרליכע אָפּעראַציע. עס וואָלט געהייסען פערגרעסערען די צאָהל אַרבייטסלאָזע און דאָס טאָר נישט געשעהען, און דערפאַר מוזען אַלע בלייבען אויף די שטעלעס און ביי אַלע מוזען געשניטען ווערען די פּענסיעס.

ווי מיר האָבען שוין בעמערקט, איז עס אַ ענין, צו וועלכען מען קען זיך בעציהען פערשידען. עס איז אָבער אינטערעסאַנט, אַז די טענות וואָס מיר האָבען כסדר אַרויסגעשטעלט בנוגע דעם איבערפלוס פון בעאַמטע, אַז דאָס גאַנצע לאַנד ווערט אַ בעאַמטען־שטאַט, און אַז איין טייל פון דער בעפעלקערונג ווערט פּריווילעגירט אויפ׳ן חשבון פון כלל. אָט די טענה ווערט איצט, אינדירעקט בעשטעטיגט. נאָך וויכטיגער איז דער צווייטער פאַקט וואָס מען זעהט ענדליך, איין, אַז מען קען נישט מאַכען אַ חשבון פון הוצאות און נאָכדעם פאָדערען הכנסות, אַז מען מוז זיך רעכענען מיט דער לאַגע, און אויב די הכנסות ווערען פערמינערט, מוזען אויך די אויסגאַבען פערמינערט ווערען, מען וועט פערקלענערען די הוצאות, ווייל מען מוז אויסמיידען אַ דעפיציט, און פון די פופצעהן פּראָצענט, וואָס מען נעהמט אַראָפּ ביי די בעאַמטע, ווערט איינגעשפּאָרט צוויי הונדערט מיליאָן זלאָטעס אַ יאָהר.

ש. י. סטופּניצקי.

לאָיד דזשאָרדזש פאָהרט קיין רוסלאַנד
כדי זיך צו בעקענען מיט דער „פּיאַטילעטקע“

לאָנדאָן, 18. (ספּ. טעל.) אין די פּאָליטישע קרייזען שמועסט מען, אַז לאָיד דזשאָרדזש האָט מדעה צו פאָהרען קיין רוסלאַנד כדי זיך אויפ׳ן אָרט צו בעקענען מיט די רעזולטאַטען פון דער „פּיאַטילעטקע“.

די 2 קליינטשיקע, טאַלאַנטלאָזע מענשען,
וואָס האָבען רעגירט אין שפּאַניען
דער קעניג האָט זיך געהאַלטען פאַר אַ סטראַטעג, דער דיקטאַטאָר האָט געשריבען פאַרנאָגראַפישע אויפרופען

אַלפאָנס דער דרייצעהנטער פרימאָ דע ריווערא, די צוויי מענשען האָבען געשפּילט אַ פאַטאַלע ראָלע אין דער געשיכטע פון שפּאַניען. דער דיקטאַטאָר איז שוין טויט. דער קעניג געפינט זיך איצט אין פראַנקרייך, וואו ער פערנעהמט זיך צו שפּילען די ראָלע פון אַ „סימפּאַטישען עמיגראַנט“ עס איז זעהר אינטערעסאַנט צו ברענגען די כאַראַקטעריסטיק, וועלכע עס האָט געגעבען מיט עטליכע יאָהר צוריק די דאָזיגע צוויי פערזאָן דער פערשטאָרבענער בעריהמטער שפּאַנישער שריפטשטעלער בלאַסקאָ איבאַניעס.

וועגען דעם קעניג האָט איבאַניעס געשריבען: „זיין שטרעבען איז צו זיין אַן׳אַבסאָלוטער מאָנאַרך, נישט צו האָבען קיין מיניסטאָרען, וואָס פערלאַנגען אַ רעכענונג, קאָנען צונויפגיסען אין איינס דאָס פערמעגען פון דער מלוכה און איגענע, אַזוי, ווי דאָס האָבען געטון אין די פערגאַנגענע יאָהרהונדערטער די מאָנאַרכען, וועלכע האָבען געענדיגט מיט אַרויסרופען אַ רעוואָלוציע. אַלפאָנס איז אַ קליינער מענש, אַן׳אונטערטעגליכער פלוידערער, וואָס קוקט זיך איין אין דער געשטאַלט פון ווילהעלמען. אַ מעגאַלאָמאַן, ער גלויבט הייליג אין זיין גרויסען אויסגעטראַכטען טאַלאַנט פון א סטראַטעג. אָט דער כלומרשטער טאַלאַנט איז דער אַנהויב פון שפּאַניענס אומגליק.

אַלפאָנס דער 13־טער האָט איבערגענומען דעם פּראָטעקטאָראַט איבער ריפען, דעם לאַנד, וואָס מען האַלט, אַז עס געהערט צו מאַראָקאָ, אָבער איז משך פון יאָהרהונדערטער האָבען די מאַראָקאַנישע סולטאַנען נישט געקאָנט איינשטעלען זייער פּאַקטישע מאַכט. ריף איז דער ביין, וועלכען קיינער האָט נישט בעוויזען צו צעקייען.

אַלפאָנס, וועלכער בעטראַכט שפּאַניען, ווי אַ „שעכטעלע מיט בלייענע זעלנער“ האָט זיך פערמישט, ווי בעקאַנט, אין אַ קריג מיט די ריפענער. אַן שפּיץ פון דער מאַראָקאַנישער אַרמעי האָט ער געשטעלט דעם גענעראַל סילוועסטער, וועלכען ער האָט היגטער די פּלייצעס פון דעם פאַראַנטוואָרטוואָרטליכען מיניסטער, געהייסען גענוי צו ערפילען זיינע בעפעהלען. אין אַ בריף צו סילוועסטערען שרייבט ער: „טו, דאָס, וואָס איך זאָג דיר און פערנעהם זיך נישט מיט דעם קריגס־מיניסטער, דאָס איז אַ טויגעניכטס“.

וועגען דעם דיקטאַטאָר פרימאָ דע ריווערא האָט איבאַניעס געשריבען: „פון זיין יוגענד האָט ער בעהאַלטען די ליבשאַפט צו נאַכטיגע בעזוכען אין בעזונדערע הייזער מיט פערמאַכטע לאָדענס. היינט נאָך, הגם ער איז אַן׳אַבסאָלוטער הערשער אין שפּאַניען, האָט ער נישט פערבאַכלעסיגט זיינע געוואוינהייטען און די נאַכטיגע פערבייגעהער פון מאַדריד זעהען אָפט זיין אַמטליכען אויטאָ, וואָס שטעהט נישט ווייט פון די בעקאַנטע שאַנדהייזער, וועלכע פערמאַכען זייערע טירען פאַר די שטענדיגע בעזוכער, ווען זיין עקסצעלענץ מאַכט דאָרט אַ נאַכט־ווידיט אינאיינעם מיט זיינע פריינד.

גענעראַל פרימא דע ריווערא דאָס איז אַ טיפּ, וועלכער, אַ דאַנק זיין קליינליכקייט און נישטיגקייט, וואָס ער האָט בעוויזען אין זיינע רעדעס, דערמאָנט זעהר די אימפּראָוויזירטע מעקסיקאַנישע גענעראַלען אין די קליינע רעפּובליקעס פון דרום־אַמעריקאַ. עס פעהלט נאָר ער זאָל שרייבען שלעכטע געדיכטען, כדי ער זאָל ווערען פונקט אַזאַ העלד ווי יענע. צוליב מאַנגעל אין פּאָעזיע רעדאַקטירט ער כמעט פאָרנאָגראַפישע מאַניפעסטען, אין וועלכע די מענערישע געשלעכטס־אָרגאַנען דינען אַלס פערגלייכס־טערמינען, און רמזים אויפ׳ן אַדרעס פון די שפּאַנישע פרויען און אַנדערע דומהייטען מאַכען פון איהם אַ דערבאַרמונגספולע געשטאַלט פאַר זיינע מיטבירגער, אָבער אַ ליבע און בונטאַרפאַרביגע פערזאָן פאַר די אויסלענדער“.

אַנ׳אַלגעמיין־אייראָפּעאישער ווירטשאַפטליכער פּלאַן
ווערט צוגעגרייט דורך פראַנקרייך, ענגלאַנד און דער קליינער אנטאנט

„נייע פרייע פּרעסע“ איז מודיע פון פּראַג, אַז צווישען פראַנקרייך, ענגלאַנד און דער קליינער אַנטאַנט, קומט פאָר אַ לעבהאַפטיגער מיינונגסאויסטויש, וועגען שאַפען אַנ׳אַלגעמיין אייראָפּעאישען ווירטשאַפטליכען פּלאַן, וואָס זאָל פאָרגעלעגט ווערען אויף דער מאַי־סעסיע פון פעלקערבונד. דער פּלאַן בעשטעהט קודם כל אין דעם, וואָס אַלע מלוכות, וועלכע אימפּאָרטירען תבואה, זאָלען זייערע זאַפּאַסען איינקויפען אין די אייראָפּעאישע לענדער פאַר אַ קאָנפל מיט קאַנאַדע און אַרגענטינע דאַרף מען נישט מורא האָבען, ווייל די אייראָפּעאישע תבואה וועט סיי ווי נישט דעקען דעם באַדאַרף און מען וועט מוזען פון די דערמאָהנטע לענדער אימפּאָרטירען.

ס׳איז אַ סברה, אַז די אונטערהאַנדלונגען וועגען דעם ענין געהען גינסטיג פאָראויס, אין פּאַריז בעציהט מען זיך זעהר אָפּטימיסטיש צום פּלאַן און מען ערקלערט דאָרט, אַז עס האַנדעלט זיך וועגען ווירטשאַפטליך אָרגאַניזירען אייראָפּאַ.

אין די דייטשע קרייזען האָבען די ידיעות וועגען דער געפּלאַנטער ווירטשאַפטליכער פעראייניגונג אַרויסגערופען אַ שטאַרקע בעאונרוהיגונג. „בערלינער [illegible]“ זעהט אַ מעגליכקייט געזונד צו [illegible] פערהעלטנישען אין אייראָפּאַ נאָר אין אַ [illegible] ווירטשאַפטליכער פעראייניגונג צווישען פראַנקרייך און דייטשלאַנד.

סענסאַציאָנעלע רעוועלאַציעס
וועגען די הינטער־קוליסען פון דער פּוילישער פילם־צענזור

דאָס וואָכענבלאַט „יוטראַ פּראַצי“ פערעפענטליכט סענסאַציאָנעלע רעוועלאַציעס פון הינטער די קוליסען פון דער פּוילישער פילם־צענזור. ביים איבערן־מיניסטעריום. די פילמען ווערען קלאַסיפיצירט אויף אַ זעהר אייגענאַרטיגען אופן. עס טרעפט אַז די פילם־ביוראָס ברענגען אויסלענדישע פילמען, צאָהלען איין טויזענדער און מען וויל דיי די פילמען נישט דורכלאָזען. די פילם אייגענט־מעדיגען זיך מיט דער צענזור וועגען די קלאַסיפיקאַציעס פון די פילמען. ווייל דערפון איז אָפּהענגיג די הויך פון שטייער. פון הינטער די קוליסען האָט זיך פלוצלונג בעוויזען אייגער פון די צענזאָרען, וועלכער האָט געעפענט אַ „ביוראָ אויף איבערצוזעצען אויפשריפטען“. אַז אַ פילם־אייגענטימער זעצט איבער די אויפשריפטען אין דער דאָזיגער ביוראָ, ווערט שוין דער פילם כשר. דער חילוק איז נאָר, וואָס אַנשטאָט 300 זלאָטעס דאַרף מען דער דאָזיגער ביוראָ בעצאַהלען עטליכע טויזענד זלאָטיס פאַר איבערזעצען.

די צייטונג דערצעהלט ווייטער וועגען עפּעס פערציג טויזענד זלאָטעס וואָס מען האָט צוזאַמענגענומען אויף פערטיג צו מאַכען אַ פילם, וועגען פּוילען און דאָס געלד איז פערשוואונדען. בכלל הערשען אין דער צענזור פון די פילמען „פאַמיליען־בעציהונגען“. ד יפּרויען פון די צענזאָרען בעקומען פלוצלונג טאַלאַנט צו שפּילען אין אַ פילם אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט דער בעקאַנטער פּ. פּ.ס.׳אישער סענאַטאָר און שריפטשטעלער אַנדזשעיסטרוג און דער קריטיקער פון „ראַבאָטניק“ אישיקאָווסקי דערלאַנגט אַ מעמאָריאַל צום אינערן־מיניסטער יוזעוווסקי מיט פיל פּרטים פון די דאָזיגע הינטער־קוליסען. דער מיניסטער האָט אויפגענומען אויף אַ אודיענץ די מחברים פון מעמאָריאַל (און אין רעזולטאַט האָט זיך אָנגעהויבען אַנ׳אויספאָרשונג. דערווייל אָבער איז יוזעוווסקי אַוועק פון זיין אַמט אַלס אינערן־מיניסטער און דער גאַנצער מעמאָריאַל פון 14 פונקטען איז פערבליבען ליגען אין ערגיץ אַ שופלאַד. מ׳האָט נאָר ענטזאַגט 1 צענזאָר.

די פּראָיעקטירטע אמנעסטיע
זאָל נישט חל זיין אויף קרימינעלע און פּאָליטישע פערברעכענס

וואַרשאַ, 18. טעלעפאָניש). אין דער לעצטער צייט האָט מען פיל גערעדט וועגען אַנ׳אַמנעסטיע וואָס זאָל צוגעגרייט ווערען דורך דער רעגירונג. ווי עס ווייזט זיך אַרויס, ווערט ווירקליך אין יוסטיץ־מיניסטעריום אויסגעאַרבייט אַ פּראָיעקט פון אַמנעסטיע, וואָס וועט צוגעשטעלט ווערען אין סיים אויב עס וועט קומען צו אַנ׳אויסעראָרדענטליכער סעסיע.

די עווענטועלע אַמנעסטיע וועט נישט זיין אַזאַ ברייטע. ווי מ׳האָט פריהער גערעכענט, זי וועט אַרומנעהמען בלויז אַדמיניסטראַטיווע שטראָפען, וועלכע האָבען זיך אָנגעקליבען אין זעהר אַ גרויסער צאָהל. די אַמנעסטיע זאָל אויך אַרומנעהמען אורטיילען, וואָס זענען פערביטען געוואָרען מיט געלד־שטראָף. יעדענפאַלס זאָל די אַמנעסטיע נישט זיין חל אויף קרימינעלע און פּאָליטישע פערברעכענס.

פערפלייצט דעם יודישען קווארטאל אין קאוונא

קאָוונע, 18. (יט״א טעלעגראַפיש).
דער ניעמאַן איז אַרויס פון די ברעגעס און פערפלייצט דעם יודישען קוואַרטאַל אין קאָוונע. דריי הונדערט יודישע הייזער שטעהען אונטער׳ן וואַסער.

עקסצעסען געגען יודישע ארבייטער אין קיעוו

דער קראָקאָווער „א.ק.צ.“ ברענגט פאָלגענדע ידיעה פון ריגע:

די סאָוויעטישע פּרעסע ברענגט אַלאַרמירענדע ידיעות וועגען וואוקס פון אַנטיסעמיטיזם אויף אוקראַינע. אין קיעוו האָבען די טראַמוואַי־אַרבייטער זיך אָפּגעזאָגט איבערצופיהרען יודישע אַרבייטער. אויף דעם באָדען איז געקומען צו שטורמישע צוזאַמענשטויסען, וועלכע האָבען זיך געענדיגט מיט אַ יודישען פּאָגראָם אין קורעניוווסקע (קיעוו). די אַרבייטער האָבען זיך געוואָרפען שלאָגען די יודישע אַרבייטער און פערבייגעהער. דער לייטער פון די טראַמוואַי־וואַרשטאַטען האָט זיך דערביי אויסגעדריקט: „מיר האָבען געשאַכטען די פערשאָלטענע יודען און מיר וועלען זיי אויך ווייטער שעכטען: מיר וועלען נישט דערלאָזען, אַז יודען זאָלען אַרומפאָהרען אין די טראַמוואַיען“.

ווי מען גיט איבער, האָט מען די יודען, נישט אויסשליסענדיג יודישע פרויען, מערדערליך געשלאָגען. אויך אין די קיעווער באַהן־וואַרשטאַטען איז געקומען צו עקסצעסען געגען די יודישע אַרבייטער. איין אַרבייטער האָט אָנגעכאַפּט אַ יודישען אַרבייטער מיט אַנ׳אָנגעגליהטער צוואַנג, אַז אַז דער יוד האָט פערלוירען דאָס בעוואוסטזיין.

נצחון פון מאקדאנאלד׳ן אין פארלאמענט

לאָנדאָן, 18. (ספּ. טעל.) ביים אָפּשטימען דעם פאָרשלאַג פון די קאָנסערוואַטיווע וועגען אויסדריקען אונצוטרוי דער רעגירונג האָט מאַקדאָנאַלד אָפּגעהאַלטען אַ גרויסען נצחון, בעקומענדיג אַ מעהרהייט פון 54 שטימען. די פּאָזיציע פון דער אַרבייטער־רעגירונג, האַלט מען צוליב דעם פאַר שטאַרק פערפעסטיגט. מען שמועסט אַז צווישען דער לייבאָר־פּאַרטיי און די ליבעראַלען איז פערהאַן אַנ׳אָפּמאַך וועגען נישט צולאָזען די קאָנסערוואַטיווע צו דער מאַכט.

דער אסקאר־שטרויס־מאנומענט אין וואשינגטאן

וואַשינגטאָן, (יט״א) די שטאַטישע קונסט־קאָמיסיע אין וואַשינגטאָן האָט בעשטעטיגט דעם פּראָיעקט פון מאָנומענט צום אָנדענקען פון פערשטאָרבענעם אַמעריקאַנער פּאָליטיקער אָסקאַר שטרויס, וועלכער איז געווען האַנדעלס־ און אַרבייטס־מיניסטער בעת דער פּרעזידענטשאַפט פון רוזוועלט און פּילמאַליגער אַמעריקאַנער געזאַנדטער אין טערקיי. דער מאָנומענט וועט געשטעלט ווערען פאַר׳ן נייעם בנין פון האַנדעלס־מיניסטעריום.

די קאָסטען פון מאָנומענט, וועלכע בעטרעפען 225.000 דאָלאַר, וועלען אין קורצען געזאַמעלט ווערען, עהרען־פּאַרזיצער פון מאָנומענט־קאָמיטעט איז פּרעזידענט הובער, וויצע־פּאָרזיצער איז מאָרגענטוי.

„ווען מ'זעהט רויט"...

דאָס קושען א פאריזערין קאָסט אָפּט דאָס לעבען

אז מען שפּאצירט איבער פאריז, מיינט מען, אז די שטאָט איז טאקע א גן-עדן פון ליבע. מען זעהט אויף יעדען טריט ווי פּאָרלעך קושען זיך: אין קאפע ביי א טישעל, אינמיטען גאס, ביי א פענסטער פון א געשעפט אויף די טרעפ פון טראמוואי, אָדער אין דער שורה פאר א קינא, און מען מיינט, אז ליבע איז דאָ די לייכטסטע זאך. מען דארף נאָר האָבען ליפען און הענט. די מיידלעך וועלען אייך שוין אליין ארייגפאלען אין די אָרעמס. דו קושסט זיך אָפּ די ליפען, און ביזט ווידער א פרייער מענש.

אָבער די פרעמדע האָבען א גרויסען טעות. די ליפען פון די פראנצויזישע מיידלעך זענען נישט קיין קארשען. הינטער זיי שטראָמט נישט קיין קאלטער זיסער זאפט, נאָר הייס בלוט. און הינטער די צארטע צוויי רויזען-בלעטלעך, די ליפען, זענען דאָ שארפע ציינדלעך. און וועה איז צו יענעם יונגענמאן, אָדער עלטערען מאן, וואָס מיינט, אז דאָס איז א שפּיל. א קליינער רעוואָלווער, וואָס ליגט אין דער לעדערנער סאקעווקע צוזאמען מיט'ן פודער, ליפען-פארב און דער באטיסטענער פערפומירטע טיכעל, קאָן אויף איהם פּלוצלינג אזוי צארט א שפּיי טון מיט בליי, אז עס וועט איהם פארגעהן דער טעם פון די זיסע ליפעלעך.

אין פראנקרייך איז נישטאָ קיין גערויבטע ליבע. די פראנצויזקעס און פראנצויזען ערלעדיגען אזעלכע זאכען אויף אנ'אנדער אָרט — מיט דער שיסען...

מ'דארף, אלזאָ, נישט גלויבען די קארעספּאָנדענטען, וואָס דערצעהלען אין די צייטונגען, אז אין פאריז רייסען די מיידלעך פאר די פּאָלצעס, און מ'דארף נאָר אויסשפּרייטען די אָרעמס. אז צווישען זיי זאָלען ארייגפליהען וועניגסטענס דריי שעהנהייטען און אנהענגען זיך אויפ'ן האלז מיט זייערע צארטע הענטלעך.

די דאָזיגע אלע מעשיות זענען עהנליך צו די געשיכטעס, וואָס מענער האָבען ליב אליין צו דערצעהלען. די מעשיות הויבען זיך אָן ווי די געשיכטע פון יוסף הצדיק, וועמען פּוטיפרע האָט מיט געוואלד געוואָלט צווינגען צו עסען לעקעך... און די מעשיות ענדיגען זיך, געוועהנליך, נישט ווי ביי יוסף הצדיק, וואָס האָט איבערגעלאָזען זיין קלייד און איז אנטלאָפען.

דאָס רוב אזעלכע מעשיות זענען, ליידער, אויסגעטראכטע. דאָס איז בלויז א פערלאנג, וואָס איז נישט ערצילט געוואָרען.

די מענער טרייסטען זיך נאָר מיט אזעלכע געשיכטעס. און טאָמער האָט שוין איינעם געטראָפען אזא געשיכטע, איז עס מיט אזא מיאוס'קייט וואָס האָט נישט קיין אנדער ברירה, ווי צו ווערען עהנליך צו דער עגיפּטישער דאמע. די שעהנע פרויען דארפען עס נישט טון. און אזוי וואָס רוב פראנצויזקעס זענען זעהר בעל'חנטע, קען מען זיך שוין פארשטעלען, וויפיל אמת עס איז פערהאן אין די דאָזיגע געשיכטעס.

נישט לאנג צוריק האָב איך זיך געטראָפען מיט אזא שעהנע פראנצויזקע אין א קאפע, א בעקאנטע פון מיינעם א בעקאנטען. זי איז געווען אין א זעהר געדריקטער שטימונג און שטארק אויפגערעגט. א פראנצויזקע קען נישט, ווי א דייטשקע, ארומגעהן מיט א צובראָכענעם הארץ, ווי מיט א ספר-תורה'לע. ביי איהר פראנצויזישען טעמפּעראמענט געהט דאָס שנעל אהין אָדער אהער. דער פראנצויז האָט פיינט טראגעדיעס. די העכסטע טראגעדיע איז ביי איהם דער טויט.

ביים שמועסען מיט איהר, האָט זי געעפענט איהר לעדערנעם טאש ארויסצונעהמען דעם געוועהנליכען פודער-קעסטעלע, פּלוצלינג האָב איך צופעליג בעמערקט דאָרט אנ'אומגעוועהנליכע זאך, א קליינעם, שעהנעם רעוואָלווער.

— וואָס איז דאָס? — האָב איך איהר געכאפּט פאר'ן האנד.

— דאָס איז טאמער...

ווייטער פון „טאמער" האָט זי נישט געזאָגט, נאָר אונטער די פייכטע אויגען האָט זיך אנגעצונדען א פייער'ל.

אויף פראנצויזיש הייסט דאָס:

„קאן אן וואוא רוזש" (ווען מען זעהט רויט).

און וועה, וועה איז צו דעם מאן, וואָס האָט דערפיהרט דערצו, אז זיין ווייב זאָל נעמען „זעהן רויט"! זיין לעבען הענגט אויף א האָר. די פראנצויזען זענען שרעקליך-אייפערזיכטיגע מענשען. מיט געלד קען מען ביי זיי פאר קיין געבראכען הארץ נישט בעצאָהלען. דער יונגערמאן פון דער אויבענדערמאנטער פראנצויזקע האָט מיר נאָכדעם דערצעהלט, אז עס האָט געקאָסט גענוג געזונד, ביז האָט זיין פריינדין איבערצייגט, זי זאָל צוריק אָפּגעבען „זעהן ווייס".

דער אמת איז, אז נאָך דער מלחמה האָט זיך די צאָהל פון ליבעס-מאָרדען שרעקליך פערגרעסערט. די וועלט-מאכט איצט דורך א שווערען פאמיליען-קריזיס, די פרוי איז שוין ווייט נישט יענע לעמעלע, יענער שטילער קרבן פון דעם מאנ'ס קאפּריזען, וואָס זי איז געווען א מאָל. זי שפּירט זיך גלייך מיט'ן מאן, און ווען זי כאפּט דעם מאן ביי א פעררַאט, טוט זי דאָסזעלבע, וואָס דער מאן וואָלט געטון אין אזא פאל מיט איהר.

אינטערעסאנט איז, ווי דאָס געריכט פון געשוואוירענע בעציהט זיך צו די אלע בלוטיגע טראגעדיעס.

צווישען די ריכטער זיצען געוועהנליך מענשען פון פאלק, נישט קיין ריכטער, נאָר בירגער. און זייער אורטייל קאָן מען אננעהמען אלס די מיינונג פון פאלק.

און דאָ גיט אונז די סטאטיסטיק זעהר אינטערעסאנטע ציפערן. פון 240 אזעלכע פּראָצעסען, בעשולדיגטע, וואָס זענען דורכגעגאנגען פאר'ן געריכט, זענען 74 פולשטענדיג בעפרייט געוואָרען, און 39 זענען פער'משפט געוואָרען צו געפענגעניש פון איין מאָנאט ביז צעהן יאָהר, און דאָס רוב מיט דער בעדינגונג, אז זיי וועלען קריגען זייער פולע שטראָף אויב זיי וועלען נאָך אמאָל בעגעהן אזא טאט. בלויז צוועלף זענען פער'משפט געוואָרען צו שווערע צוואנגס-ארבייט, און איינער האָט בעקומען טויט-שטראָף. די איבריגע בעשולדיגטע זענען נאָך אין גאנג.

געגען אזעלכע מילדע אורטיילען קעמפען שוין די צייטונגען כמעט פינף יאָהר. עס האָבען זיך שוין געבילדעט צוויי פארטייען. איינער טענה'ט, אז ביי אזעלכע אורטיילען וועלען באלד דער מאן און דאָס ווייב נישט זיין זיכער מיט'ן לעבען. די אססעקוראנץ-געזעלשאפטען וועלען פאר פערליבטע און חתונה-געהאטע העכערען די אססעקוראנץ.

די צווייטע פּארטיי האַלט, אז די מילדע אורטיילען בעווייזען, ווי שטרענג דאָס פאלק בעציהט זיך צו א ריינעם פאמיליען-לעבען.

דער אמת איז, אז יעדער פראנצויזישער געשוואוירענער ריכטער ווייס אָן זיך, אז ווען ער וואָלט אנגעהויבען „זעהן רויט", וואָלט ער אויך נישט געווען בעסער.

דער גרעסטער טייל אָבער פון די צייטונגען פיהרט א ביטערען קאמף געגען די לייכטע אורטיילען. זיי פיהרען דעם קאמף מיט אלע מיטלען — דורך ערנסטע ארטיקלען, פעליעטאָנען און איבערהויפּט, דורך קאריקאטורען, קאמישע צייכענונגען. כמעט יעדען טאָג ערשיינען אין די פאריזער צייטונגען אזעלכע קאריקאטורען אויף דער טעמע פון ליבעס-מאָרד. מען קאָן ממש צוזאמענשטעלען פון זיי א ריזיגען אלבאָם.

דאָס העלפט אָבער ווייניג, אין יעדע וואָך קומען פאָר צוויי אָדער, וועניגסטענס, איין מאָרד, וואו א ווייב רעכענט זיך אָפּ מיט'ן מאן, אָדער פערקעהרט.

מען מוז אָבער מודה זיין, אז מענער, וואָס ערשיסען זייערע פרויען און געליבטע, זענען א ביסעל מעהר אין צאָהל, ווי פרויען.

דערפאר אָבער זענען די גרעסטע צאָהל ליבעס-מערדער, וואָס זענען גלייך אליין בעגאנגען זעלבסטמאָרד — מענער. אויף 18 מענער, וואָס האָבען נאָכדעם זיך געטויט, זענען בלויז געווען 2 פרויען.

דאָס אלץ וואָלט נאָך געווען צו דערטראָגען, ווען די מילדע אורטיילען וואָלטען נישט ערמוטיגט צו ווייטערע מאָרדען. די פרוי, וואָס נעהמט שיסען איהר מאן, איז כמעט זיכער, אז מען וועט איהר בעפרייען.

איצט זענען אזעלכע שיסערייען געוואָרען כמעט ווי א מגפה, און ביי דער רייכער וועלט איז דאָס כמעט א מאָדע.

אויף די רייכע בולוואַרען זענען דאָ עקסטרא שיס-שולען, וואו עס קומען יעדען טאָג עלעגאנטע פרויען און לערנען זיך די מלאכה.

א רעפּאָרטער פון א פאריזער מיטאָג-צייטונג האָט די טעג געבראכט א שילדערונג פון אזא שיס-שולע. עלעגאנטע דאמען אין טייערע פעלצען און ספּאָרט-קאָסטיומען שטעהען שעה'ן-לאנג און שיסען אין מענער-פיגורען.

דער לעהרער פון שיסען האָט דעם רעפּאָרטער ערקלערט, אז ווען די עלעגאנטע דאמען האַלטען ביי דער אכטער לעקציע טרעפען זיי ביי יעדען דריטען שאָס אין ציל.

די דאמען אָבער בענוגענען זיך מיט איין ריכטיגען שאָס פון וועקס.

אין זאָל שטעהט א רויך. די דאמען שמייכלען, זאָגען זיך איינע דער אנדערער „בראוואָ!" און דאָס הארץ פון אָרימען הילצערנעם מאן איז דורכגעלעכערט.

— וויפיל לעקציעס דארף מען, אז מען זאָל אויף זיכער קאָנען דערשיסען דעם מאן? — האָט דער זשורנאליסט געפרעגט דעם לעהרער.

— אָ, דאָס איז נישט וויכטיג. עס ווענדט זיך אָן דעם, וואָס'ערע נערוען מיינע שילערינס האָבען. יעדענפאלס, נאָך 500 שאָסען קאָן דער מאן פון מיינע א שילערין זיין זיכער מיט'ן טויט.

— וויפיל קאָסטען 500 שאָסען? — האָט דער זשורנאליסט געפרעגט.

— 500 פראנק.

אויף אזא אָרט איז דער פּרייז פאר דערהרג'ענען דעם מאן נישט קיין גרויסער. די רייכע אמעריקאנער, וואָס קומען פיהרען ליבעס אין פאריז מעגען זיין צופרידען.

טאָמער וועט די געליבטע זיי דערשיסען. וועט דאָס אלץ זיין ביליגער, ווי אין אמעריקא. דאָרטען דארף זיי די אָפּעראציעס פון „בריטש און פּראָמיס" א סך טייערער קאָסטען...

אלזאָ, ווער עס וויל ביליג דערשאָסען ווערען פון א שעהנער, עלעגאנטער פאריזערין אין א פיינעם מאנטעל, גאָלדענע שיכעלעך, אין א בלויער זיידענער קלייד, זאָל קומען אין פאריז. יעדענפאלס, איז דאָס א שעהנערער טויט, ווי צוקוועטשט ווערען פון א לאסט-אויטא.

ד. א—ן.

Dr. med. H Karaś

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

זגערזשער 16

נעמט אָן פון 11 ביז 1 און פון 3 ביז 7 אָווענד.

דער „פּוילישער שטערן" (1

סענסאציאנעלער ראמאן פון דעם וועלט-קריג

— דאָס זענען געווען שנעלע דראָבנע שריט — האָט בארנעי געשלוכצט — דער מערדער האָט געוואָלט ווייזט אויס בשתיקא ארויף אויף די טרעפען.

— הייסט עס, ער איז געגאנגען גאָר שטיל?

— יאָ, שטיל... האָט ער זיך בעוועגט, ווי א פרוי, א שטייגער...

— ווי א פרוי, — האָט שטיל ארויסגעשעפּטשעט דער הויפּט-קאָמענדאנט — פארוואָס רעכענט איהר אזוי:

— ווייל אונטער מיר האָבען די טרעפען געסקריפּיעט, און אונטער איהם — נישט...

דער קאָמענדאנט האָט זיך געווענדעט צום וואך-פאָליציאנט, און געזאָגט:

— איהר קאָנט איהם אוועקפיהרען.

בארנעי איז אויפגעשפּרונגען, ציטערענדיג אויפ'ן גאנצען קערפּער:

— איהר שיקט מיר אוועק צוריק אין טורמע אריין? אָ, גאָט מיינער, גאָט מיינער... לאָזט מיך נישט איבער אליין! נעהמט זיך אָן מיין קריוודע... איך האָב שוין לאנג קיין ביין נישט געטון... זיך אויפגעפיהרט ארענטליך... די שוועסטער פון מיין פרוי איז א שוהל-לעהרערין... זיך וועט אייך דערצעהלען, אין וואָס פאר א דלות מיר לעבען...

דער קאָמענדאנט האָט שוין אָבער נישט געהערט, וואָס ער מענה'ט: ער איז ארויס פון זאַל.

אויף דער שוועל האָט ער בעגעגענט דעם דירעקטאָר פון קרימינאל-דעפּארטאמענט.

— איך פרעה זיך זעהר, וואָס איך האָב אייך געטראָפען, הער קאָמענדאנט! אייך וועט אודאי זיין אינטערעסאנט צו וויסען די רעזולטאטען פון פאלמעסען קוויטמאנס קערפּער... איך האָב אָקאָרשט בעקומען דעם ראפּאָרט פון דאָקטאָר.

דער קאָמענדאנט האָט גלייכגילטיג א ציה געטון מיט די פּלייצעס.

— וועגען די סבות פון טויט האָב איך קיין ספקות נישט... איך האָב אליין נאָר וואָס געזעהען דעם קערפּער.

— ס'איז אָבער דאָ איין פּרט וועגען וועלכען איהר ווייסט נישט: דעם דאָקטאָר איז געלונגען ארויסצונעהמען די קויל.

— אהאַ!

— די קויל האָט בעטראכט אנ'עקספּערט, און יענער האָט פעסטגעשטעלט, אז זי שטאמט פון א מויזער-רעוואָלווער פון דעם לעצטען דייטשען סיסטעם...

— — — — — — — — —

דער קאָמענדאנט האָט ארויסגענומען דאָס ציגארעטל פון מויל, און פערטראכטערהייט א פּויק געטון איבער'ן דעקעל פון פּאָרטסיגאר.

— אָקוראַט, — האָט ער זיך אָפּגערופען — איהר זענט בדיוק'ן בין גאָר... איך האָב אייך היינט אינדערפריה אנגעשטעלט פאר א נסיון, און איהר זענט איהם גלענצענד בייגעשטאנען... איך ווייס, אז איהר ברענט פאר אומגעדולד... מעגט איהר מיך פרעגען, און איך וועל זיך בעמיהען צו שטילען אייער נייגעריגקייט.

זיי זענען ביידע געזעסען אין מיליטערישען קלוב ביי א טישעל, פון וועלכען דער לאָקאי האָט ארונטערגענומען די איבערגעבליבענע רעשטלעך פון פריהשטיק.

— עס זענען דאָ צוויי פראגען, אויף וועלכע איך וואָלט געוואָלט האָבען, וואָס שנעלער א פערענטפערונג. — האָט הארי געזאָגט — ערשטענס, פארוואָס האָט איהר מיך ארויסגעפאָדערט פון פראָנט?.. הלמאי האָבען מיך אייערע מענשען נאָכשפּיאָנירט נעכטען אין אָוונט?.. ווי אזוי האָט איהר נעכטען נאָך, איידער דעם בעזוכען קוויטמאנס וואוינונג, געוואוסט, אז בארנעי האָט נישט דערמאָרדעט קוויטמאנען, און, לסוף...

ער האָט זיך אָפּגעשטעלט, נישט וויסענדיג, צי זאָל ער שטעלען די לעצטע פראגע אָדער — פערענדיגט.

— און לסוף, ווער איז עס די טענצערין נור-על-דין?

דער קאָמענדאנט האָט זיך אנגעלעהנט אינ'ם ווענטעל פון פאָטעל און זיך פונאנדערגעלאַכט.

— איך זעה — האָט ער זיך אָפּגערופען — איך זעה, אז איהר האָט זיך שנעל ליכט געמאכט.. מיט אייער לעצטער פראגע פערענטפערט איהר אָבער די פריהערדיגע דריי פראגע!

דער קאָמענדאנט'ס פּנים האָט ווידער בעקומען דעם פערזאָרגטען שטרענגען אויסדרוק.

— נור-על-דין?

— יאָ, זי! זי עס די אייגענטליכע סיבה, וואָס איהר זענט איצט דאָ, און וואָס מ האָט אייך נעכטען נאָכשפּיאָנירט. זי איז אויך די סיבה דערפון, וואָס איך, (ער האָט זיך אָפּגעשמייכעלט זוכענדיג, ווייזט אויס, דאָס פּאסיגע וואָרט) וואָס איך האָב זיך משער געווען, אז בארנעי איז נאָט נשמה שולדיג אין דער בלוטיגער געשיכטע מיט' קוויטמאן-מאָרד... אין צענטר פון דעם אלעם געפינט זיך נור-על-דין...

ער האָט זיך איבערגעבויגען איבער'ן טישעל און הארי האָט צוגערוקט צו איהם זיין שטול.

— ס'איז נאָר איין מענש דאָ — אנ'אונגאַיינציגער טאקע אין דער גאנצער וועלט, וואָס וואָלט זיך געקאָנט מעהר וועניגער פונאנדערקלויבען אין דער דאָזיגער פערפּלאָנטערטער געשיכטע... דאָס איז אייער ברודער, פרענק!.. ווייסט איהר כאָטש, וואו ער שטעקט איצט?

— צום לעצטען מאָל האָב איך איהם געשריבען קיין אַטען... אָבער דאָס איז געווען מיט צוויי חדשים צוריק... פון יענער צייט אָן האָב איך נישט געהאָט פון איהם קיין שום ידיעות.

דער קאָמענדאנט האָט א שמייכעל געטון:

— אין אטען איז ער שוין פון לאנג נישטאָ.. אויב אייך איז טשיקאווע צו וויסען, דינט ער איצט אין דייטשען שטאָב ערגעץ לעם ירושלים... איך ווייס, אז אונזערע פעראנטוואָרטליכע ארבייט אינטערעסירט אייך קנאפּ, און איך האָב זיך בעמיהט, צו טון אלץ, כדי אהערצוקריגען אייער ברודער!.. איהם איז אוועקגעשיקט געוואָרען א בעפעהל, און ווי נאָר ער וועט קענען, וועט ער קומען אהער קיין לאָנדאָן! איך האָב אָבער מורא, אז דאָס וועט געשעהן נישט גיך, און דאָ מוז מען עפּעס שוין אנהויבען צו טון, מחמת אפּלייגען טאָר מען נישט! דעריבער טאקע האָב איך זיך צוגעאיילט אייך ארויסצופאָדערען, אין דער האָפענונג, אז איהר וועט מיר קענען פערבייטען אייער ברודער.

דער קאָמענדאנט האָט זיך אָפּגעהוסט, רייניגענדיג דעם קול זיינעם.

הארי האָט אויף איהם פערוואונדערט געקוקט. נאָך קיינמאָל איז איהם נישט אויסגעקומען צו זעהען דעם דאָזיגען קאלטבלוטיגען „ל.גבראָן-לעבער", דעם דאָזיגען פעסטען, זיכערען מענשען אין אזא פערלעגענהייט און צוטומעלטקייט...

(פאָרזעצונג קומט).

מוסאליני און דער פויפסט

די צוויי אפגעטער אין איטאליען

אין יעדען קלאס פון יעדער שול (סאי פון דער רעגירונג, סאי פריוואטע) הענגען צוויי בילדער, — דעם קעניגס און מוסאליניס, און די קאנטארען אדער אין די אלע אינסטיטוציעס מוזען זיין די זעלבע צוויי געשטאלטען אויף דער וואנט. עס פאסירט אמאל, אז דעם קעניגס בילד ווערט אויסגעלאזען, אבער מוסאליניס — קיינמאל נישט. אין האטעל, אין פאנסיאן, אין טעאטער, און פריוואטע געשעפטען, איבעראל קוקט אויף אייך אראפ מוסאליניס פנים.

יעדעס שול-קינד מוז געהערען צו אן ארגאניזאציע, וואס רופט זיך באלילא. דא איז א מין „סקויטען". בשעת די קינדער טרעטען ארוין אין ארגאניזאציע אריין, מוזען זיי שווערען טריישאפט צו מוסאליניען, אז זיי וועלען טון, וואס ער וועט זיי הייסען, אז זיי וועלען פאר איהם געהן אין פייער און אין וואסער. ווען די קינדער וואקסען אונטער, מוזען זיי אריבערגעהען אין א צווייטע ארגאניזאציע. די „אוואנגארדיסטען", און דארט לערנט מען זיי די זעלבע תורה פון געהארכזאמקייט צו מוסאליניען. די אוואנגארדיסטען ווערען שפעטער מיטגלידער פון מוסאליניס פריוואטער פארטיי, פון זיין פריוואטער ארמעע, פון זיין פריוואטער פאליציי — זיי ווערען פאשיסטען.

די פאשיסטישע ארמעע באשטעהט פון ארום א מיליאן מאן. זיי האבען אלערליי פריווילעגיעס. א דריטעל פון זיי האבען שטענדיגע שטעלעס. די פריווילעגיעס באשטעהען פון דעם, וואס זיי צאהלען א העלפט פאר א בילעט אין טעאטער, וואס זיי פאהרען ביליגער אויף באהנען, וואס זיי קומען אריין פריי אין פערשידענע פלעצער, וואו אנדערע מוזען צאהלען. די שטעלעס זענען אממייסטענס פון א פאליציייסקען כאראקטער. מען שיקט זיי אויפפאסען אויף די אנגעשטעלטע אויף די באהנען. צי זיי טוען זייער ארבייט פינקטליך. מען שיקט זיי אויסגעפינען צי די קרעמער פאלגען די בעפעהלען פון דער רעגירונג וועגען פרייזען, מען שטעלט זיי בעוואכען געוויסע געבידעס אדער פערזאנען, וועלכע זענען פון ספעציעלער וויכטיגקייט פאר מוסאליניס רעזשים. ביי זיין אייגענעם פאלאץ, צום ביישפיל, דארטען, וואו ער זיצט און פיהרט די מלוכה, שטעהען נישט קיין פאליציי פון דער שטאט רוים, אויך נישט סאלדאטען פון דער איטאליענישער ארמעע, נאר פאשיסטען, מיטגלידער פון מוסאליניס פריוואטער ארגאניזאציע.

צו זיין א פאשיסט איז א יחוס. די פאשיסטען האלטען זיך פאר די אריסטאקראטען און פאר די הערשער אין לאנד.

דערגעהן דא די אמתע לאגע פון לאנד, דעם עקאנאמישען צושטאנד פון די מאסען און די פאליטישע שטימונג איז זייער, זייער שווער. פאר א דורכרייזענדען איז עס פשוט אוממעגליך. פרייע פרעסע און פרייע רעדעס עקזיסטירען נישט. יעדער, וואס שרייבט אדער רעדט פאר דער עפענטליכקייט, הויבט אן און ענדיגט זיין ארטיקעל אדער דרשה מיט א לויב-געזאנג צו מוסאליניען. דער לויב-געזאנג באשטעהט געוועהנליך פון א דאנק צום הימעל פאר דעם, וואס ער האט אראפגעשיקט דעם משיח מוסאליני קיין איטאליען און א תפילה צום הימעל ער זאל שענקען מוסאליניען לאנגע יאהר און כח און ווילען ווייטער איבער איטאליען צו געוועלטיגען.

יעדער „גוטער איטאליענער" מוז גלויבען, אז מוסאליני האט געבראכט דעם לאנד ברכה און הצלחה; אז זינט ער האט איבערגענומען די רעגירונג, זענען אלע שווערע עקאנאמישע און פאליטישע פראבלעמען געלייזט געווארען. יעדער „גוטער איטאליענער" מוז גלויבען, אז דער ארבייטער

(א בריף פון איטאליען)

פערדינט איצט מעהר און ווערט בעסער בעהאנדעלט ווי פריהער, אז דער פויער איז נישט אזוי ארים און דער קליינער געשעפטסמאן איז נישט אזוי פערשולדיגט ווי אמאל. יעדער „גוטער איטאליענער" מוז גלויבען, אז דאס לאנד איז איצט מעהר מאראליש, מעהר קולטורעל, מעהר פאטריאטיש. מעהר אלץ, וואס איז גוט — זינט מוסאליני איז געווארען איהר פיהרער און לעהרער.

וואס די מענשען טראכטען ביי זיך אין הארצען איז פאר א פרעמדען שווער אויסצוגעפינען. זיי ציטערען זיך צו דער טעמע צוצורירען.

די שכירות פון ארבייטער אין רוים איז צווישען פינף און זיבען דאלאר א וואך, א פראפעסאר איז אן אוניווערזיטעט בעקומט פופציג דאלאר א מאנאט. אויף די פארמען הערשט נאך אין א סך ערטער דער פעאדאלער סיסטעם, וואו דער פויער מוז געבען א העלפט פון אלע זיינע פראדוקטען צום לאנד-אייגענטימער.

צווישען די וויכטיגסטע עקאנאמישע „רעפארמען", וואס מוסאליני האט דורכגעפיהרט זענען געווען די פאלגענדע:

1) ער האט ארויסגעווארפען טויזענטער אנגעשטעלטע פון די רעגירונגס ביוראען.

2) ער האט אפגעזאגט טויזענטער ארבייטער אויף די אייזענבאהנען.

3) ער האט אפגעשאפט דעם אכט-שעהדיגען ארבייטס-טאג און פערלענגערט דעם ארבייטס-טאג אויף 9 שעה.

4) ער האט פערבאטען שטרייקען.

5) ער האט אפגעשאפט פעראייבען און פערבאטען די ארבייטער זיך צו ארגאניזירען אלס ארבייטער. (אלע ארבייטער מוזען זיין מיטגלידער פון א פאשיסטישער ארגאניזאציע, וועלכע ווערט געפיהרט פון מענשען, וואס מוסאליני בעשטימט).

אין טעאריע זענען אלע ארבייטער פאשיסטען. דער, וואס געהערט נישט צו א „פאשיסטישען פעראיין", קען קיין שטעלע נישט קריגען. דער ארבייטער האט קיין אנדער ברירה נישט, ווי ארויסצונעמען א מיטגליד-קארטע און פערשרייבען זיין נאמען אלס א פאשיסטישער מיטגליד.

אמאל, איידער זיי זענען אין מאכט אריין, האבען די פאשיסטען גערעדט וועגען זיך ווי א פארטיי פון אידעאליסטען. זייערע טעאָרעטיקער, פראפעסארען און זשורנאליסטען, האבען געשריבען ארטיקלען און ביכער, אין וועלכע זיי האבען געזוכט צו בעווייזען, אז אלע צרות אין איטאליען קומען דערפון, וואס די מאסען הערען זיך צו צו די סאציאליסטען און קאמוניסטען, וועלכע פרעדיקען מאטעריאליזם, וועלכע לייגען דעם הויפט-געוויכט אין לעבען אויף ברויט. זיי, די פאשיסטען, האבען געטענהט, אז וויכטיגער ווי ברויט איז די נשמה, וויכטיגער ווי די עקאנאמישע אינטערעסען פון דעם מענשען זענען זיינע אידעאליסטישע איבערעסען.

און אויף דער פראגע, וואס זענען די אידעאליסטישע אינטערעסען פון דעם איטאליענישען מענשען, איז זייער ענטפער געווען: ער דארף שטרעבען צו מאכען זיין לאנד גרעסער און מעכטיגער און ערהאבענער, ער דארף צוריקברענגען איטאליען צו איהר אלטען גלאנץ, צו דעם הויכען פלאץ, וואס זי האט פערנומען אין דער וועלט אין דער צייט פון דער רוימישער אימפעריע.

ווען מוסאליני האט שפעטער גענומען דורכפיהרען זיין ברוטאלען פראגראם געגען די ארבייטער, ווען ער האט גענומען ארויסווארפען טויזענטער פון זייערע שטעלעס, פערקירצען שכירות, פערלענגערען ארבייטס-שעהן, צושטערען זייערע ארגאניזאציעס, האט ער דערקלערט, אז ער טוט עס אין נאמען פון דעם הויכען אידעאל, פאר דער דערהויבונג פון איטאליען. ער האט דערקלערט די ארבייטער, אז זיי מוזען ברענגען קרבנות צוליב דעם גאנצען פאלק. ער האט געטענהט, אז איטאליען איז צו ארים, אז זי זאל זיך קענען דערלויבען דעם „לוקסוס" פון קורצע שעהן, פון הויכע שכירות, פון לייכטע ארבייטס-בעדינגונגען, פון שטרייקען א. א. וו. אין איטאליען מוזען אלע ארבייטען שווער און זיך אפזאגען פון עקאנאמישע רעכט, כדי דאס לאנד זאל קענען דערגרייכען איהרע הויכע „אידעאליסטישע שטרעבונגען אויף דעם פאליטישען געביט".

נו, זינט דאן זענען שוין באלד צעהן יאהר פערבייגעגאנגען. די ארבייטער האבען אלע קרבנות געבראכט. צי זיי האבען עס געטון מיט גוטען, צי מיט בייזען, איז קיין אונטערשיד נישט. זיי האבען געפאלגט אלץ, וואס מוסאליני האט זיי געהייסען. וואס אבער איז געווארען פון די אידעאלען, פון די פאטריאטישע שטרעבונגען, וועגען וועלכע מוסאליני האט גערעדט און צוליב וועלכע ער האט די ארבייטער געצוואונגען די קרבנות צו ברענגען?

זיי זענען פערשוואונדען ווי דער רויך.

מוסאליני האט דאמאלסט גערעדט וועגען צווינגען די פערבינדעטע רעגירונגען צו געבען איטאליען נייע קאלאניעס אין אפריקע. ער האט דאמאלסט גערעדט וועגען בעקומען א מאנדאט אויף געוויסע טעריטאריעס אין קליין-אזיען. ער האט דאמאלסט גערעדט וועגען קריגען פאר איטאליען דעם קאנטראל איבער געוויסען מיטעלאלען, אין וועלכע זי בעדארף זיך, כדי צו קענען זיך ענטוויקלען אינדוסטריעל. ער האט דאמאלסט גערעדט וועגען דעם, אז איטאליען מוז האבען פונקט אזא דעה, אין איירופא, ווי פראנקרייך און מוז שפילען די זעלבע ראלע אין פעלקער-בונד ווי די אנדערע גרויסע מאכטען.

עס האט געהייסען, אז ווען דאס לאנד וועט פאלגען די פאשיסטען, און ווען די גאנצע בעפעלקערונג וועט זיך „ווי איין מאן פעראייניגען אונטער זייער שטארקער פיהרערשאפט", וועט זיך די גאנצע וועלט פאר איטאליען דערשרעקען און זי וועט אויספיהרען אלץ, וואס זי וועט פאדערען. אזוי האט מוסאליני געדרשנט, אזוי האבען זיינע פראפעסארען און פילאזאפען און זשורנאליסטען פערזיכערט דעם עולם.

און וואס האט זיך דערפון [ואויסגעלאזען?

א בעכטיגער טאג. איטאליען האט קיינע פון איהרע פאדערונגען נישט בעקומען. זי האט זיך געריקעט אזוי לאנג ווי זי האט געקענט און דערנאך האט זי נעבעך אראפגעבויגען דעם קאפ און זיך אונטערגעגעבען.

די „שטארקע פאליטיק" פון מוסאליני און די פאשיסטען האבען געווירקט בלויז איטאליען אביסעל ארימער צו מאכען, דעם יאך אויף די מאסען אביסעל שווערער צו מאכען. א דאנק דער פאליטיק האט איטאליען יעדע יאהר בעוויליגט גרויסע סומען פאר בעוואפנונג, פאר נייע קריגס-שיפען, פאר מעהר אמוניציע, און די ארימע מאסען האבען געמוזט דעקען די חשבונות. א דאנק דער פאליטיק האט איטאליען זיך געהאלטען אין איין ארומקריגען מיט איהרע שכנים, מיט פראנקרייך, מיט עסטרייך, מיט יוגאסלאוויע. א דאנק דער פאליטיק האט איטאליען געגען זיך דערוועקט דעם כעס פון ענגלאנד און די פעראייניגטע שטאטען ביי דער לעצטער פלאטען-קאנפערענץ.

און צום סוף האט מוסאליני געמוזט אליין גופא איינזעהען, אז די „שטארקע פאליטיק" איז א נארישער אנשטעל, וועלכער וועט פריהער אדער שפעטער שטעלען זיין גאנצע רעגירונג אין געפאהר, און ער האט זיך אליין פון איהר עפענטליך אפגעזאגט. עס האט זיך געמוזט בויגען פאר די אלע רעגירונגען, וועלכע ער האט די אלע יאהרען פערדאמט און געסטראשעט, — פאר פראנקרייך, ענגלאנד און די פעראייניגטע שטאטען.

אבער די קרבנות, וואס די ארבייטער האבען געבראכט צוליב דער „שטארקער פאליטיק" פון די פאשיסטען, מוזען זיי ווייטער ברענגען. דער בלאנק פון דער דערוואכטער רוימישער גלאריע האט טאקע געפלאצט, אבער די אונטערדריקונג פון די ארבייטער-מאסען בלייבט אויף ווייטער א טרויעריגע און טראגישע ווירקליכקייט.

און עס בלייבט אויך א טרויעריגע און טראגישע ווירקליכקייט א צווייטער קרבן, וואס מוסאליני האט ארויפגעצוואונגען אויפ'ן לאנד אויך צוליב דער „שטארקער פאליטיק". איך מיין דעם שלום מיט'ן פויבסט. מוסאליני האט געשלאסען פרידען מיט דעם וואטיקאן, כדי עס זאל אפגעשאפט ווערען די איינציגע שטערונג צו „פעראייניגען איטאליען" און אויך דערפאר, וואס דורך דעם פויבסט ווערט רוים אנערקענט אלס די הייליגע שטאט פון הונדערטער מיליאנען קאטאליקען אויף דער גאנצער וועלט.

עס פערשטעהט זיך אבער, אז פאליטיש וועט איטאליען פון דעם שלום מיט דעם פויבסט קיין זאך נישט געווינען. דערפאר אבער וועט דורך דעם אפמאך פערשטארקט ווערען די פינסטערע קראפט מיט וועלכער די קירכע האלט געבונדען די מאסען פון איטאליענישען פאלק, די מאכט פון אבערגלויבען, פון פאנאטיזם און רעאקציע.

צוויי צארען הערשען איצט איבער דעם איטאליענישען פאלק, דער פויבסט און מוסאליני. ביידע האלטען זיי דאס לאנד געבונדען פיזיש און גייסטיג, ביידע צווינגען זיי דאס פאלק זאל זיך צו זיי בוקען ווי צו געטליכע וועזנס.

און ווי ווייט מען קען אורטיילען פון אויסערליכע בעאבאכטונגען, וועט זייער הערשאפט אנהאלטען לאנג, זייער לאנג, עס בעווייזען זיך נישט פון דרויסען קיינע סמנים פון ווידערשטאנד, פון דערוואכונג אין וועלכער עס איז שיכט פון דער געזעלשאפט. דאס גאנצע לאנד ליגט א פארליווירטע אונטער דער טאפעלטער טיראניע פון פאשיזם און קאטאליציזם.

הלל ראגאף.

הלא חכמה תקרא ותבונה תתן קולה

אם תקח אמרי ומצותי תצפן אתך
אז תשכן בטח ושאנן כי הלך בתום
ילך בטח ומעקש דרכיו יודע

איבער דעם זעלבען נאר קענען אין ביורא

פון ד. מאנעלא

וואס איז איבערגעטראגען געווארען פון צווייטען הויף אויפ'ן ערשטען הויף
פיעטריקאווער 17, לינקע אפיצינע
פארטער, טעל. 124-95

וואו ס'ווערט ווייטער ערלעדיגט פינקטליך און געוויסענהאפט געשריבען א פערליי ביטען: ציווילנע, קארנע, האנדלאווע, אפעלאציעס, אדוואלאטיעס, קלויזולעס, זאבעזפיטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, וועגען דירות אין ווארשאַווער ראזיעמטשע, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

בעמ.: קלויזולעס און זאבעזפיטשעניעס ווערען ביי מיר ערלעדיגט במשך פון 24 שעה

מיט אכטונג ד. מאנעלא,
פיעטריקאווער 17, 1-טער הויף

[illegible]

ד. איזראעל.

אויף זינדיגע וועגען

66) סענסאציאנעל-ראמאנטישער ראמאן פון לאדזער לעבען

— ווען איך בין אנגעקומען אין ציגיינער-לאגער, האט רחמה ווייטער דערצעהלט, האט מיר טריכאן, איינער פון די עלטסטע ציגיינער בסוד איבערגעגעבען, אז ער האט א שטיקעל סחורה צו פערקויפען.

— אבער א סחורה, זאג איך דיר רחמה, האט טריכאן געהיימנישפול געזאגט, וואס די האסט נאך ביי אונז נישט געהאט.

— טריכאן האט מיר באלד געוויזען זיין סחורה פאר וועלכער ער האט זיך דאסמאל געהייסען גוט בעצאהלען. דאס איז געווען א שעהן בלאנדע מיידעלע פון א נ'ערך 3 יאהר אלט. דאס קינד האט מורא'דיג געוויינט און מורא געהאט פאר יעדען איינציגען וואס איז צוגעגאנגען דערצו, טריכאן האט מיר איינגערוימט אין אויער — דאס קינד איז פון א יעריגע, דאס איז א יודיש מיידעל, רעד דערצו אויף דיין לשון.

איך האב טאקע אנגעהויבען צו רעדען מיט דעם קינד אויף יודיש. דאס מיידעלע האט זיך באלד בערוהיגט און צוגעלאפען צו מיר און מעהר נישט געוואלט אוועקגעהען.

— איך האב זיך שטענדיג געפיהרט, אז ווען איך האב צוגענומען א קינד ביי די ציגיינער, האב איך אפילו נישט געוואלט וויסען פון וואנען דאס קינד שטאמט, כדי דערנאך נישט צו האבען קיין קלאפּ באמען, איבעריגענס האבען די ציגיינער מיר נישט שטענדיג געוואלט זאגען, אזוי איז אויך געווען דאס מאל. איך בין מושיה געווארען מיט טריכאבען, אפילו נישט געפרעגט פון וואנען ער האט עס און בין מיט דעם מיידעלע אוועק אין שטאט. פאר'ן אוועקגעהען האט מיך טריכאן צוריקגערופען און געזאגט:

— אט האסטו עפעס א יודישען בריף, וואס דאס „יאטעל" האט געהאט ביי זיך. אפשר וועט ער דיר עפעס צונוץ קומען. איך האב מיטגענומען מיט זיך דעם בריף, און אפילו נישט אריינגעקוקט אין איהם און אהיימגעפאהרען מיט דעם קינד.

די סיטואציע איב'ם צימער האט זיך איינגאנצען געענדערט. מאניע איז געווארען בלאס ווי קאלך, זי האט געציטערט ווי אין פיבער, די אויגען האבען איהר ארויסגעזעצט פון די ברעמען, די באקען האבען אנגעהויבען צו פלאמען און א קאלטער שווייס האט בעדעקט איהר גאנץ לייב.

מ'האט איהר מעהר נישט געדארפט געבען צו פערשטעהען, אז דאס קינד, וועלכעס רחמה האט דעמאלט אפגעקויפט ביי די ציגיינער איז דאס זי אליין, דאס האבען די ציגיינער זי צוגעגנבעט ביי איהרע עלטערען און זי פערקויפט רחמה'ן.

— רחמה ווייטער, ווייטער, עגדיגט אייער ערצעהלונג האט מאניע געשריגען. זי האט רחמה'ן אנגעכאפט ביי די הענד און אנגעהויבען זי צו טרייסלען, אזוי ווי זי וואלט געוואלט אויסטרייסלען ביי רחמהן דעם סוף פון דעם שרעקליכען סוד.

יאקוב האט זיך נאך נישט קלאר אריענטירט וועגען וואס דא האנדעלט זיך, וואס פארא שייכות מאניע און בעזונדערס ער האט צו דער גאנצער געשיכטע. ער האט אויך נישט געקענט פערשטעהען פארוואס איז מאניע אזוי אויפגעציטערט געווארען פון דער דאזיגער געשיכטע.

רחמה האט זיך דערווייל נישט געאיילט און לאנגזאם אנגעהויבען ווייטער צו דערצעהלען, זי האט געוואלט טאקע, זי האט געצילט דערצו צו ברענגע [זמאניען און יאקובן צו דער העכסטער אויפרעגונג. רחמה האט דערצעהלט:

— איך בין אוועק מיט דעם מיידעלע אין שטאט אריין און אנגעהויבען עס צו לערנען אזוי ווי אלע די, מיט וועלכע איך האב געהאט צו טון. איך האב מיך גארנישט אינטערעסירט מיט דער אפשטאמונג פון קינד. אבער מיט אמאל איז אין דער גאנצער שטאט געווארען א שטארקער טומעל. אלע צייטונגען זענען געווען פול. ס'האט זיך געהאנדעלט וועגען א יודיש מיידעלע פון 3 יאהר, וועלכעס איז בעלם געווארען, אדער מ'האט עס צוגעגנבעט אין שטעטעל וויסקיטנא, דאן האב איך פערשטאנען אז דאס מיינט מען טאקע, דאס מיידעלע, וועלכע געפינט זיך ביי מיר.

יאקוב האט זיך אין דעם אויגענבליק שווער אראפגעלאזען אויפ'ן שטוהל, נעבען וועלכען ער איז געשטאנען, דער שטארקער יאקוב איז שיער נישט געפאלען אין חלשות, איצט איז פאר איהם געווארען קלאר, אז דאס מיידעלע, וועלכע איז געגנבעט געווארען אין וויסקיטנא איז זיין שוועסטער, די וועלכע ער זוכט ארום זיין גאנץ לעבען, די וועלכע ער איז דורך דער צואה פון זיין מוטער מחויב צו זוכען.

— אבער וואו איז זי, צי לעבט זי נאך? און יאקובן אדורכגעפלויגען דורך די געדאנקען.

רחמה האט זיך אבער אלץ נישט געאיילט און האט ווייטער לאנגזאם דערצעהלט:

— איך האב דעמאלט געזעהן, אז דער ענין ווערט זעהר ערנסט. די פאליציי האט אנגעהויבען צו זוכען אין אלע „מלינהס" און זי האט געקענט טרעפען צו מיר אויך. איך האב דעריבער בעשלאסען דאס מיידעלע אוועקצופיהרען צו מיינס א קאלעזשאנקע קיין ווארשע, וועלכע האט געהאט אן אייגען „געשעפט".

— ווייטער, ווייטער האט יאקוב צוזאמען מיט מאניען אויסגעשריגען אין איין טאן, וואס איז געווען ווייטער.

— וואס זאל איך אייך זאגען, כ'האב געהאט גרויסע נסים, ווייל אין דעמזעלבען טאג ווען איך האב דאס קינד אוועקגעפיהרט קיין ווארשא איז די פאליציי געקומען אין מיין „מלינה" און אדורכגעזוכט יעדעס ווינקעלע, אזוי איז אוועק א לאנגע צייט דאס קינד איז געווען ביי דער קאלעזשאנקע און איז דארט זעהר גוט בעהאנדעלט געווארען, ווייל פראניע אזוי האט זי געהייסען, האט נישט געהאט קיין אייגענע „בענקארשעס" און האט דעריבער זעהר ליב געהאט קינדער.

— דאס געהט מיך גארנישט אן, צי זי האט ליב געהאט קינדער צי נישט, זאגט שנעל וואס איז געווארען מיט דעם קינד, צי לעבט עס נאך, צי איז עס שוין געשטארבען? און אויב דאס לעבט, וואו געפינט זיך דאס, זאגט ווען נישט...

— יאקוב איז אריין אין אזא רציחה, אז רחמה האט אזש אנגעהויבען מורא צו קריגען און האט געקירצט איהר ערצעהלונג.

— איך האב זיך דערווייל דערוואוסט ווער דאס קינד איז.

(המשך קומט)

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

זונטאג 19 ב אייר תרצ"א

אפריל
זון-אויפגאנג 4.46
זון-אונטערגאנג 6.36
ליכט-צינדען: 6,21

פאבאר-פלאז פון יאהרגאנג 1910

די קאמיסיע וועט זיין טעטיג פון 2 מאי ביז 30 יוני

(—) די לאדזשער סטאראסטווע האט אויסגעארבייט אנ'אויספיהרליכען פלאן פון פאבאר פאר די יאהרגענג 1910, 1909 און 1908, וועלכע זענען אין די פאריגע יאהרען אנערקענט געווארען אלס צייטווייליג נישט פעהיג צו מיליטער-דינסט און אויך פאר די עלטערע יאהרגענג, וועלכע האבען זיך ביז איצט נישט געשטעלט פאר דער קאמיסיע און האבען נישט רעגולירט זייער בעציהונג צום מיליטער-דינסט.

די קאמיסיע הויבט אן אמטירען דעם 2 מאי און וועט זיין טעטיג טעגליך ביז'ן 30 יוני.

אין דער 1-טער פאבאר-קאמיסיע, זאקאנטנא 82 — דארפען זיך צושטעלען פאבאראווע, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון פ. ק. או. לאדז-שטאט 1 ד. ה. 2, 3, 5, 8, 9 און 11 פאליציי-קאמיסאריאטען.

2 פאליציי-קאמיסאריאט

דעם 2 מאי — די, וואס זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן מיט די בוכשטאבען
A B C D E F G H Ch I J K L Ł M N

דעם 4 מאי —
O P R S Sz Sch T U W Z Ź

3 פאליציי-קאמיסאריאט

5 מאי — A C E
6 מאי — B
7 מאי — D F
8 מאי — G
9 מאי — H Ch N
11 מאי — J און K ביז Kn
12 מאי K ביז'ן סוף.
13 מאי — L Ł O
15 מאי — M
16 מאי — P T
18 מאי — R U
19 מאי — S
20 מאי — Sz Sch Ś
21 מאי — W
22 מאי — I Z Ż

5 פאליציי-קאמיסאריאט

23 מאי — A E Z Ź
26 מאי — B
27 מאי — C D J
28 מאי — G
29 מאי — F M
30 מאי — I H Ch און K ביז Kl
1 יוני — K ביז צום סוף
2 יוני — L N
3 יוני — Ł R
5 יוני — O P
6 יוני — S T
8 יוני — Sz Sch Ś U Z
9 יוני — W

8 פאליציי-קאמיסאריאט

10 יוני — A B C E H Ch I
11 יוני — D F G N
12 יוני — I L Ł O T U Z
13 יוני — K Z Ż
15 יוני — M R Ś
16 יוני — S Sz Sch
17 יוני — P W

9 פאליציי-קאמיסאריאט

18 יוני —
A B C D E F G H Ch I J L Ł
19 יוני — K M N O
20 יוני — P R S Sz Ś T U W Z Ź

11 פאליציי-קאמיסאריאט

22 יוני — A B C D E F H Ch I J Ł
23 יוני — G K L O
24 יוני — M N P Sz Sch T
25 יוני — R S U W Z Ź

2, 3, 5, 8 9 און 11 פאליציי-קאמיסאריאטען

26, 27 און 28 יוני די אלע פאבאר-יונגעלייט פון 1910 י. וועלכע האבען זיך נישט געקענט צושטעלען אין די פאר זיי בעשטימטע טערמינען צוליב קראנקהייט אדער אנדער וויכטיגער סבה.

רעזערוויסטען-איבונגען וועלען זיך היי-יאהר אנהויבען דעם ערשטען יוני

וועלכע יאהרגענג און פון וועלכע מיליטער-מינים וועלען גערופען ווערען

די ד. א. ק. האט איצט פערעפענטליכט דעם פלאן פון די איבונגען פאר רעזערוויסטען. היינטיגעס יאהר וועלען די איבונגען זיך אנהויבען דעם 1 יוני און וועלען ארומנעהמען די רעזערוויסטען פון די יאהרגענג 1907, 1905, 1903 1900 און 1898.

פון פיכאטע, קאוואלעריע און ארטילעריע — יאהרגענג 1905, 1903, 1900 און 1898.

פון טאנקסען, פאנצער-אויטאס, פאנצער-ציגן, סאפיארען, אויטא-מאבארען, זשאנדארמעריע, בעוואפנונגס-דינסט אינטענדאנטור און געזונדהיים — יאהרגענג 1905, 1903 און 1900.

פון לופטפליהערייי (א חוץ ים-לופטפליהער) — יאהרגענג 1907, 1903 און 1900.

פון פערבינדונגס-מיליטער — יאהרגענג 1907, 1905, 1903 און 1900.

פון וועטערינארען - דינסט — פונקציאנערען-פערסאנאל פון די יאהרגענג ווי די אין איבריגע מיליטער-מינים.

פון מיליטערישען פלאט — יאהרגאנג 1905.

א חוץ דעם וועלען גערופען ווערען אלע רעזערוו-שערגאנטען, וועלכע האבען פארשפארען געצאלט גערופען ווערען צו די איבונגען און האבען צוליב פערשידענע סבות די איבונגען נישט דורכגעמאכט.

די רעזערוו שערגאנטען פון ים-פליה-דיען וועלען היי-יאהר אין מיליטערישע איבונגען נישט גערופען ווערען.

רעגיסטראציע פון שול-קינדער

מארגען ענדיגט זיך דער טערמין אויף צוזאמענצושטעלען רשימות פון די קינדער, וועלכע זענען געבוירען געווארען אין די יאהרען 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924 און האוינען אין זייערע הייזער. אין די ענטשפרעכענדע פאליציי-קאמיסאריאטען ווערען ארויסגעגעבען בלאנקעטס, וועלכע דארפען אויסגעפיהלט ווערען און צוריק אפגעגעבען ווערען אין די פאליציי קאמיסאריאטען שפעטעסטענס ביז 20 אפריל.

אויב אין דעם הויז וואוינען נישט קיין קינדער פון דעם אנגעוויזענעם עלטער דארפען די דאזיגע רשימות-פארמולארען אויסגעפיהלט ווערען, און ס'דארף בעצייכענט ווערען, אז אזעלכע קינדער זענען נישטא. אבער די פארמולארען מוזען אפגעגעבען ווערען אין די פאליציי-קאמיסאריאטען.

פאר נישט אויספיהלען די פארמולארען אדער פערשפעטיגען מיט'ן אפגעבען זיי וועט מען בעשטראפט ווערען.

ארבייטסלאזיגקייט

36,400 ארבייטסלאזע אין לאדז

אויפ'ן שטח פון מלוכה'שען ארבייטס-פערמיטלונגס-אמט אין לאדז, זענען אויפ'ן 8 אפריל געווען פערערגיסטרירט 51,524 ארבייטסלאזע פון דעם בלויז אין לאדז 36,381 אונטערשטיצונגען האבען בעקומען 28,339 ארבייטסלאזע, פון זיי אין לאדז 18.385.

דורכ'ן אמט האבען בעקומען ארבייט 201 ארויסגעשיקט אויף ארבייט 251.

דער אמט האט איצט 21 פרייע פלעצער אויף הויז-דינערשאפט א. אנד.

פערזאמלונג פון זשורנאליסטען-סינדיקאט

קומענדיגען זונטאג דעם 26 אפריל 3 א זייגער, צום ערשטען טערמין און 4 א זייגער צום צווייטען טערמין, וועט אין „גאלרענעם"-זאל פון גראנד-האטעל פארקומען אן אלגעמיינע בעריכטס-פערזאמלונג פון זשורנאליסטען-סינדיקאט מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג:

1) בעריכט פון דער פערוואלטונגס-טעטיגקייט; 2) בודזשעט אויפ'ן יאהר 1931/2 און 3) די זומערדיגע פרעסע-רעדוטע.

בעפרייט פון ארעסט דעם דירעקטאר גארדאווסקי

פרייטאג האט די פאמיליע פון הויפט-דירעקטאר פון דער האנדעלס-באנק גארדאווסקי, בעקומען א מיטטיילונג פון פראקוראר או די אויספארשונג געגען איהם איז פערענדיגט און ער קען איצט בעפרייט ווערען אויף קויציע פון פופציג טויזענד זל. שבת פריה איז די סומע געשאפען געווארען און נאכ'ן אדורכפיהרען פערשידענע פארמאליטעטען און איינצאהלען דעם קויציע-בעטראג איז דירעקטאר גארדאווסקי בעפרייט געווארען פון ארעסט, וואו ער איז אפגעזעסען א גאנצע וואך.

די מאטעריאלען פון דער אויספארשונג וועלכע איז שוין פערענדיגט געווארען דורכ'ן אויספארשונגס-ריכטער און זענען איבערגעשיקט געווארען צום פראקוראר וועלכער וועט צוזאמענשטעלען דעם בעשולדיגונגס-אקט. רעכענענדיג זיך מיט דעם אומשטאנד, וואס פאר דער סאנאציע פון דער באנק איז אומבעדינגט נויטיג געווען די אנוועזענהייט פון דירעקטאר גארדאווסקי האט די אויספארשונגסמאכט געפיהרט די אויספארשונג אין א צוגעאיילטען טעמפא, און אזוי ארום וועט דירעקטאר גארדאווסקי קענען צוהעלפען די ענגלישע אינטערעסאנטען זיך צו אריענטירען אין דער לאגע, געבען זיי די נויטיגע אויפקלערונגען און אז. וו.

פרייטאג איז אנגעקומען קיין לאדז נאך א פערטרויאונגס-מאן פון די ענגלענדער — הארשער. באלד ווי ער איז אנגעקומען קיין לאדז האט ער זיך צוזאמענגעטראפען מיט'ן דיר. הויזמאן וועלכער האט איהם איבערגעגעבען אלץ וואס ער האט שוין דא בעוויזען זיך צו דערוויסען. פרייטאג איז אויך געקומען פון לאנדאן דער זוהן פון פרעזעס בידערמאן, ראלף בידערמאן וועלכער האט זיך בעקענט מיט די בילאנסען און אנגעהויבען די שמועסען מיט די ענגלענדער.

דער וויצע-דירעקטאר קאלינאווסקי און פראקורענט פאלושני זענען ווייטער פערבליבען אין ארעסט און ווי מ'גיט איבער איז דערווייל די פראגע וועגען בעפרייען זיי אויף קויציע נישט אקטועל. אין צוזאמענהאנג מיט דער בעפרייאונג פון דירעקטאר גארדאווסקי האלט מען, אז נאך די היינטיגע וואך וועט די באנק אנהויבען פונקציאנירען און אז מ'וועט אנהויבען אויסצאהלען די וקלאדען אין די פולע הונדערט פראצענט, ווי מ'גיט איבער זאלען שוין די נויטיגע דערצו סומען זיין געשאפען דורך די באנק-אקציאנערען, נעכטען איז קיין לאדז געקומען דער צווייטער זוהן פון בידערמאן וועלכער וואוינט אין אמעריקא, צוזאמען מיט ראלף בידערמאן בעזיצען זיי א מעהרהייט אקציעס אין דער באנק.

די היגע געליטענע ארגאניזירען זיך דערווייל. פרייטאג איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון ענגערען קאמיטעט, ס'איז אנגענומען געווארען דער סטטאטוט פון דער געזעלשאפט, ווי ס'האט בעשלאסען די פערזאמלונג פון 13 ה.ח. די אנפיהרענדע קאמיסיע בעשטעהט פון די ה"ה: איבזש. סטאניסלאוו סולאצקי, ד"ר ה. ליטמאנאוויטש: ד"ר אד. זשאדעוויטש, איבזש. מ. קרוקאווסקי, יוזעף פשיטולסקי און סטאניסלאוו באוואצקי. די קאמיסיע האט געשאפען א קאנטאקט מיט די אויסערשטעטישע געליטענע.

מ'רעכענט אז שוין מארגען וועט די „געזעלשאפט צו שיצען די רעכט פון די פוילישע קרעדיטארען "ווערען לעגאליזירט. דער צייטווייליגער סעקרעטאריאט געפינט זיך אויף פיעטרקאווער 86 אין דער צאהן-קליניק פון זשאדעוויטש און איז טעטיג פון 1 ביז 3 נאכמ.

יודיש טעאטער אין „פילהארמאניע", נארוטאוויטשא 20
לייטונג: א. בעזמאן.

די בעסטע אפערעטען-טרופע אין טעאטער „פילהארמאניע".
גאסטראלען פון די בעוואוסטע ארטיסטען
פראניע ווינטער און שלמה קוטנער
אוונד-פרייזען פון 1 ביז 3 זל. בייטאג און מאנטאג פון 80 גר. ביז 2,50

היינט
זונטאג, ד. 19 אפריל
9 אין אוונד

מארגען
מאנטאג, ד. 20 אפריל
9 אוונד פון 80 גר.

פערסישע כלה
אין 3 אקטען
טעקסט און מוזיק פון ה. ברוידע.
אראנזשירט ל. זעלמאן.

פערסישע מוזיק
פערסישע קאסטיומען
פערסישע טענץ
פערסישע מנהגים
עוואלוציעס און רעזשי:
ש. קוטנער.

אין „פערסישע כלה" צייכענען זיך אויס אין זייערע ראלען:
„אסטערא"—פ. ווינטער; „דוד"—ש. קוטנער; „פערעק"—מ. טרילינג; „מאקס"—י. גרינשפאן; „דימנע"—נ. סיבירצעווא; „עובדיה"—ד. האמבורגער; „ביילע"—ל. דאזענבערג; „פערדין"—נ. רייכענבערג

פערגרעסערטער כאר און ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ל. זעלמאן.
גאנץ נייע דעקאראציעס פון מאלער ר. וויטקאווסקי.

פון וועמען רעדט גאנץ לאדז? — — — — — — — — — — פון דער פערסישער כלה
וואו הערט מען די שענסטע מוזיק? — — — — — — — — אין דער פערסישער כלה
וואו קאן מען זעהען עקזאטישע רייץ? — — — — — — — — אין דער פערסישער כלה
ווער איז יעצט מיסס לאדז? — — — — — — — — — — — — די פערסישער כלה
היינט פערברענגט מען אמבעסטען? — — — — — — — — — ביי דער פערסישער כלה

אין פארבערייטונג יוליום אדלער'ס אפערעטען-שלאגער „דארפישע ליבע"
אוונד-רעזשי קלמן גוטמאן. סופלאר א. בלאם. בילעטען אין קאסע פון פילהארמאניע

היינט און פאלגענדע טעג!
דאס פרעכטיגסטע מייסטערווערק פון איצטיגען סעזאן פון דער מייסטער-רעזשי
Lionell Barrymore
זינגער פון די בערג
דראמע פון לעבען און ליבע צווישען קאזאקען-וואוינערטער.
ליבעס-ליד פון א גנב,
זארגלאז ליד פון וואנדערער.
אין דער הויפט-ראלע:
Lawrence Tibett
הומאר און וויצען, אויסגעפיהרט פון די קאנקורענצלאזע קאמיקער
LAUREL i HARDY
רייצענדע מוזיקאלישע אילוסטראציע פון בעריהמטען Franciszek LEHAR
אנהויב אין געווענליכע טעג 4.30 נאכמיטאג
שבת, זונטאג און יום-טוב 1 בייטאג
פאפולערע פרייזע.

נייע 6 באַנקראָטען און 3 געריכטס-אויפזיכטען אין חודש מערץ

טעגליכע כראָניק פון האַנדעלס-געריכט

ענדע דעצעמבער 1930 האָט די פירמע י. ראָזענטאַל (פּיעטריקאָווער 156) בעקומען אַ פּראָלאָנגאַציע פון איהרע צאָהלונגען אויף דריי חדשים. נאָך איידער דער טערמין איז אָפּגעלאָפען האָט זיך די פירמע געווענדעט אין געריכט וועגען ערלויבען איהר אָנצוהויבען די געריכטס-אונטערהאַנדלונגען און פאָרגעשלאָגען צו בעצאָהלען פופציג פּראָצענט פון די חובות אין פערלויף פון 2 יאָהר.

דאָס געריכט האָט איינגעזעהן, אַז די פירמע קען בעצאָהלען די גאַנצע הונדערט פּראָצענט און האָט איהר וועגדונג אָפּגעוואָרפען, די פירמע קען איצט אויך נישט געניסען פון דער פּראָלאָנגאַציע.

*

איינצייטיג מיט דער פירמע ראָזענבלאַט האָט אויך בעקומען אַ פּראָלאָנגאַציע די פירמע „דובּ־סאָן און פיינבערג". איצט האָט די פירמע פאָרגעשלאָגען צו בעצאָהלען די פולע הונדערט פּראָצענט פון איהרע חובות צאָהלבאַר אין 2 יאָהר אַרום. פריהער האָט ד' פירמע פאָרגעשלאָגען צו בעצאָהלען בלויז 70 פּראָצענט פון איהרע חובות.

דאָס געריכט האָט דעם פאָרשלאָג צו בעצאָהלען די פולע 100 פּראָצענט אין פערלויף פון 2 יאָהר אָנגענומען.

*

דאָס געריכט האָט אָפּגעזאָגט אַרויסצוגעבען אַ גלייט־בריף דעם באַנקראָטירטען ברוך פלטאיל לעווקאָוויטש, ווייל ער האָט נישט אַרויסגעוויזען וואו ער האָט בעהאַלטען זיין פערמעגען.

*

(מ) לויט די מאַגיסטראַט־ידיעות האָט דאָס האַנדעלס־געריכט אין מערץ דערהאַלטען 6 ווענדונגען וועגען צאָהלונגס־פּראָלאָנגאַציעס. 3 פון זיי זענען בעריקזיכטיגט געוואָרען. פון די 6 ווענדונגען וועגען ערקלערען פאַר באַנקראָט זענען אַלע 6 בעריקזיכטיגט געוואָרען.

אויטאָ-אַרגיעס

2 דערהרג'עטע פערד — 4 שווער-פערוואונדעטע מענשען

(א) אויף סאָסנאָווער גאַס איז אַ האַלב־לאַסט אויטאָ אַרויפגעפאָהרען ביים רוג באַפּיורקאָווסקא אויף אַ פוהר מיט קאַלך וועלכע איז געפאָהרען פון פאַביאַניץ. ביידע פערד זענען דערהרגעט געוואָרען, דער אויטאָ און די פוהר זענען צושמעטערט געוואָרען. דער שאָפער ביטעצקי וועלכער איז געווען שכור און דער פוהרמאַן גאַלקאָוויטש זענען ביידע פערשיט געוואָרען מיט קאַלך. ביי גאַלקאָוויטש'ן זע בען צובראָכען געוואָרען די הענד און פיס, און ער איז פערוואונדעט געוואָרען אין קאָפּ. אין אַ שווער־רען צושטאַנד האָט מען איהם אָפּגעפיהרט אין שפיטאָל. דער שאָפער ביטעצקי איז אַרעסטירט.

אויף זשגאָווסקא פאַר'ן הויז נומער 8 איז אַן אויטאָ אַרויפגעפאָהרען אויף צווי פרויען איינגעניא רייכהאָלד און יאַנינא לוקאָמסקא. ביידע מיט צובראָכענע הענד זענען אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפיטאָל. דער המון האָט זיך געוואָרפען אויפ'ן שאָפער און האָט איהם גוט צושלאָגען. פּאָליציי האָט איהם אָפּגעראַטעוועט און אָפּגעפיהרט אין אַרעסט.

אויף רוג זשעלאַזנא און זשעראָמסקא איז דער 10־יאָהריגער סטאַניסלאַוו יאַנקאָווסקי איבערגעפאָהרען געוואָרען דורך אַן אויטאָ. מ'האָט דאָס קינד מטי אַ צובראָכענעם פוס און אַ שטאַרק צושעדיגטען אָפּגעפיהרט אין אַננאַ מאַריאַ שפּיטאָל.

דער שאָפער איז פערהאַלטען.

נייע אַרבייטס-אויסזיכטען אין די נאָהענטסטע טעג

(א) אויף די שטעטישע פּלאַנטאַציעס זענען אַ גאַנצען ווינטער געווען בעשעפטיגט 100 אַרבייטער מיט עטליכע טעג צוריק האָט דער מאַגיסטראַט פאַר די פריהלינגס־אַרבייטען אָנגענומען נייע 100 אַרבייטער, איצט אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, וואָס ס'וועלען דערווארט שוין גוטע וועטערען, האָט די פּראָנצויזישע אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט ווידער פערלאַנגט דורכ'ן פ.א.פ.פ. פרישע 100 אַרבייטער.

ביים בעשעפטיגען די אַרבייטער ווערען אין דער ערשטער רייהע גענומען די וואָס האָבען פאַריאָהרען געאַרבייט אויף די פּלאַנטאַציעס און פון צווישען זיי אין דער ערשטער רייהע די וואָס האָבען גרויסע פאַמיליעס א. א. וו.

(מ) די פּלאַנטאַציע אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט האָט בעשלאָסען אַדורכצופיהרען אַ רעקאָנסטרוקציע פוג'ם קאָליע־גאָרטען, ס'וועלען אויסגעהאַקט ווערען די אַלטע ביימער און אויף זייער אָרט פערפלאַנצען נייע ביימער פון בעסערע מינים. ס'וועלען פערזייהט ווערען בלומען א.א.וו.

פרוי פּערל-לאה ווערדיגער ז"ל

פרייטאָג פאַרנאַכט עש"ק ר"ח אייר איז אין עלטער פון 73 יאָהר געשטאָרבען די פרוי פּערל לאה ב"ע אשת ר' יעקב אליעזר ב"ר ווערדיגער.

פרוי ווערדיגער איז געווען די טאָכטער פון ר' ישראל קנטנער ז"ל, איינער פון די ערשטע לאָדזשער בירגער און געהערט צו די שענסטע פאַמיליעס פון אונזער שטאָט.

די פרוי וואָס האָט געש'ם'ט מיט איהרע מידות טובות האָט אָנגעהערט צו די פרומסטע חסידישע ספערען און האָט געשטיצט אַלע וואויל־טעטיגע אינסטיטוציעס.

ת.נ.צ.ב.ה.

22-טע מלוכה-לאָטעריע

5-טע קלאַס, לעצטער ציהונגס-טאָג

Wygrana zł. 15,000 plus premja zł. 300,000 na nr. 137220.

Wygrana zł. 250 plus premja zł. 200.000 na Nr. 5611.

Wygrana zł. 250 plus premja zł. 100.000 na Nr. 112612.

15.000 zł. na nr.: 75642.

Po 5.000 zł. na nr.: 66089 118359 137827.

Po 3.000 zł. na nr.: 21126 37804 56651 124036.

Po 2.000 zł. na nr.: 7194 12074 17758 20622 25157 29346 51808 53402 59771 71401 74539 77553 97093 97234 105794 111032 114580 125765 146154 165719 181291 186082 188322

Po 1.000 zł. na nr: 8602 17742 21874 23785 25118 30680 37677 54030 76086 78245 90666 122590 133167 134266 136441 150929 155886 165421 167234 168267 170926 191955 193773 203246 204721 209237

Po 500 zł. na nr.: 1830 3245 3273 4752 4797 6414 6606 7530 14445 16600 17596 17977 18219 18879 22923 27711 28215 29160 33363 33493 34470 34946 35259 35895 27363 38858 39621 39920 40221 43205 45297 45489 46230 46543 47136 48150 52196 53323 53680 54301 55650 55885 56178 56225 59123 61467 63657 67923 68538 68797 68835 73283 75384 75477 77729 82544 85058 85751 87079 86422 87610 85147 88339 94922 95054 98688 99746 100290 100453 100463 101264 102711 102880 103962 105072 106316 108250 111768 112263 113196 113656 113890 114223 115088 115234 115591 116585 118016 121751 122592 122984 123447 123654 124901 125348 125373 125771 125867 126535 126976 128404 128830 131433 132325 132622 135730 143451 147360 148310 148400 153734 155999 158043 158419 159102 160116 161921 162559 163012 165686 166113 166288 166924 168137 173260 174711 175143 176247 176553 178437 179406 181125 184680 185832 188365 190433 190554 193110 193194 194253 195140 197499 197661 197719 200740 203154 208085 208124 208407 209424 209651.

Po 250 zł. wygrały numery następujące:

69 92 327 68 91 577 92 613 17 64 92 760 83 85 935 52 79 94 1137 48 50 73 234 44 307 66 90 636 79 724 809 47 73 917 49 2155 63 432 46 93 656 913 67 3044 56 251 343 90 431 55 82 705 15 35 45 802 4019 243 67 426 94 515 24 42 58 683 95 734 66 76 818 24 946 64 5101 84 312 41 43 435 539 626 813 39 99 916 47 49 6001 18 257 349 422 514 45 48 58 602 5 37 735 41 822 67 920 27 29 65 7043 64 152 200 34 78 307 32 442 55 605 99 625 57 785 848 8038 69 74 162 66 98 254 81 380 481 560 643 72 89 737 9057 278 395 486 98 538 44 88 758 810 51 80.

10065 79 113 42 44 242 384 422 73 590 11002 8 58 137 342 499 511 681 747 50 64 852 71 907 13 12115 75 207 53 62 73 75 97 319 474 530 956 13023 86 145 300 431 608 60 768 869 14012 127 81 201 15 77 485 547 668 705 46 57 840 15086 115 35 39 46 49 69 75 205 15 63 92 400 86 695 818 21 940 83 16059 72 83 142 61 76 220 44 306 69 437 42 53 59 528 46 763 939 17044 185 210 24 546 52 91 677 97 716 91 812 38 918 53 18038 59 108 202 378 440 512 23 47 58 688 742 47 831 83 944 56 19098 120 30 32 227 38 49 331 96 545 80 690 773 849 975.

20055 90 164 200 6 59 66 363 474 541 53 628 48 742 52 877 966 21098 113 215 27 41 349 68 505 655 63 719 76 96 98 856 22046 48 132 74 211 432 39 504 43 78 80 650 705 34 59 66 801 41 56 930 23052 143 49 68 207 384 97 598 620 74 747 966 71 24038 68 83 473 542 47 604 79 748 65 982 25101 342 58 80 466 548 770 832 55 996 26120 63 75 322 50 408 18 594 717 27102 75 381 453 98 559 61 651 92 738 41 42 808 90 914 61 99 28381 502 23 30 68 91 98 765 999 29053 86 201 407 505 80 731 810.

30209 95 307 10 20 497 593 639 54 733 75 818 97 978 31129 216 56 428 581 658 767 991 32099 100 76 77 232 63 343 65 71 410 554 741 42 912 93 33191 220 394 500 82 95 707 54 57 904 64 70 94 34033 138 298 409 59 646 60 74 732 40 876 953 72 35055 56 168 241 325 38 474 503 643 781 801 53 60 933 58 36030 82 116 30 61 74 232 360 423 628 30 83 780 926 52 37023 300 66 92 439 634 63 830 85 38115 288 311 58 82 530 43 802 26 39033 109 344 60 64 78 517 18 74.

40040 74 144 65 437 515 614 25 36 49 708 878 997 41003 14 33 19 47 208 367 94 420 616 59 71 784 86 42079 97 111 23 318 61 92 518 743 88 43407 595 602 4 40 814 52 44018 31 98 153 90 245 48 315 24 29 476 589 666 770 848 974 45035 119 207 336 86 88 435 78 520 611 18 25 747 920 46046 81 366 417 515 648 96 736 907 51 68 47204 81 328 62 75 543 603 767 830 67 962 48011 40 49 96 231 84 90 470 558 64 80 727 978 49005 22 45 72 100 34 42 440 609 829 73 918.

50011 28 43 66 250 316 70 90 434 507 854 942 57 51108 9 27 206 387 411 579 644 943 81 5200 ! 73 97 122 394 468 576 645 83 758 832 45 62 934 73 53070 209 27 356 407 530 40 46 713 833 89 970 77 54014 17 56 60 216 90 349 408 23 596 662 819 47 942 88 85047 72 84 109 29 322 498 526 642 68 910 64 66 56123 47 67 256 334 37 86 501 648 767 97 809 18 977 57016 144 246 486 545 58 722 54 877 957 58 58012 38 103 21 76 87 275 408 36 44 72 627 62 69 770 94 905 90 59054 115 244 60 447 629 801 19 23 914 24

60017 68 168 247 358 400 27 51 587 619 763 840 54 917 41 50 60 66 72 61020 53 60 163 90 255 71 357 415 35 96 613 760 66 815 938 62026 35 71 230 52 72 81 409 88 521 658 63053 162 245 314 54 94 421 502 26 752 822 968 64041 137 74 320 505 826 975 85056 145 69 229 61 394 701 856 79 81 66027 158 257 98 338 61 563 733 40 56 808 29 903 26 53 86 67017 181 211 33 94 347 66 540 725 50 824 82 921 49 68124 47 50 59 201 61 331 118 61 630 64 762 862 93 69021 28 153 482 618 40 58 797 840 67.

70032 115 33 41 62 89 96 243 63 423 512 97 627 33 723 40 62 88 71039 88 149 201 552 650 733 37 83 859 903 72107 451 605 896 73162 76 90 238 342 80 487 528 38 695 920 28 74039 77 90 116 201 31 72 315 464 65 575 637 771 883 75034 50 191 203 6 35 348 81 95 417 27 74 526 42 43 617 37 58 829 978 76231 53 81 305 64 520 600 14 37 87 98 715 818 60 62 927 77061 154 207 33 371 445 85 513 615 23 51 719 800 8 962 78035 43 227 326 42 97 470 697 827 47 973 80 79215 54 325 517 673 771 811 59 94 990.

80218 64 398 672 805 24 72 96 98 997 81023 39 247 37 610 28 35 65 757 77 86 807 28 992 82430 518 66 79 613 714 38 89 870 83080 285 89 402 26 92 903 84236 333 492 509 620 30 60 839 60 76 917 46 85270 567 69 722 46 913 86004 43 300 468 584 615 34 58 754 65 84 833 957 87050 74 92 234 300 57 643 56 730 850 59 904 36 88024 182 95 210 57 73 361 72 471 538 67 625 702 959 89112 220 341 461 505 72 53 96 604 746 52 945.

90063 213 308 437 81 731 881 975 91134 249 366 529 43 92 98 854 88 966 92000 111 47 366 518 19 618 764 840 75 900 93002 150 75 271 85 367 630 757 94067 81 242 46 55 317 50 81 480 516 97 736 802 50 95396 403 28 533 52 671 762 928 96022 34 152 254 671 352 508 73 625 85 787 95 820 30 955 97076 98 127 32 63 253 301 69 97 447 599 714 39 911 98034 56 70 260 375 619 30 32 731 76 99073 107 58 234 65 73 453 638 72 787 800.

100099 109 53 236 68 371 507 92 98 626 796 819 45 92 101005 60 63 88 171 81 98 271 392 413 508 91 615 54 764 869 91 973 102002 17 76 93 129 217 73 379 94 462 79 93 628 98 704 901 103032 57 303 40 67 426 51 644 54 722 33 75 98 104025 305 27 28 413 94 875 105067 71 98 107 94 290 334 41 59 92 506 76 869 945 59 61 87 106288 481 98 882 955 82 107041 134 265 81 87 458 580 621 703 68 108476 583 84 694 752 67 84 989 99 109101 51 336 563 93 650 79 862 922.

110075 106 20 53 542 629 701 10 27 309 34 96 963 111146 201 329 36 71 570 612 112053 102 75 735 837 113048 53 63 162 65 72 528 54 67 703 53 63 873 114200 38 58 608 83 948 115026 53 189 91 603 765 804 42 79 116045 174 222 352 90 586 637 44 705 75 117008 82 98 188 254 84 86 87 90 306 9 18 401 9 90 798 118010 46 184 504 77 622 714 59 815 24 45 971 119045 46 164 246 337 442 80 507 97 636 79 834 983.

120040 105 278 319 414 628 79 800 15 43 945 48 121061 137 202 367 75 434 66 95 595 726 962 88 122070 272 95 436 533 751 881 922 123026 43 159 235 53 350 418 563 635 738 930 96 124004 20 25 211 88 395 407 11 514 51 90 603 25 31 92 99 763 80 889 125250 759 516 602 84 92 93 782 837 929 35 126549 868 903 36 48 53 127005 77 115 52 511 12 604 740 63 864 48 128015 16 81 93 132 98 319 21 32 419 21 562 720 69 818 64 129040 399 456 601 29 730 915 56 71 88.

130107 205 49 84 342 57 64 412 510 36 629 37 59 714 61 86 849 52 915 16 91 92 131038 54 101 235 63 305 459 564 651 766 68 92 95 830 32 132118 265 353 55 522 626 27 31 42 98 786 801 55 71 902 54 57 133052 152 81 94 343 67 516 25 43 610 757 987 134244 85 98 315 426 57 68 506 10 76 602 22 28 42 53 56 772 806 14 35 930 65 135135 240 341 96 497 557 636 90 718 815 35 136047 56 154 339 43 414 532 47 74 84 629 63 722 862 966 67 137029 107 15 62 451 551 661 65 754 828 138094 288 493 547 71 735 73 904 30 139028 41 181 235 310 14 473 668 715 84 94 98 992.

140048 68 265 536 710 800 18 97 968 141062 88 354 73 803 11 75 988 97 142025 336 80 622 97 726 820 55 143125 231 321 495 513 57 692 93 883 930 144089 179 301 11 93 421 29 47 66 91 99 591 626 846 145082 185 220 307 42 43 440 67 674 88 903 33 146371 89 580 662 147100 223 328 31 430 48 86 528 49 63 64 775 872 148364 443 559 690 711 835 54 149067 97 131 402 24 74 617 99 756 859

150058 122 42 446 546 97 659 97 843 86 901 151101 80 99 350 72 90 433 512 15 75 601 845 71 85 969 71 152010 54 92 164 474 517 54 69 609 22 90 822 58 153354 436 620 715 803 12 25 52 926 37 154042 148 214 700 80 854 62 155014 33 71 103 86 245 372 436 72 526 621 80 731 86 854 58 988 156107 53 57 281 350 525 57 743 59 831 80 934 157133 77 781 843 92 965 68 158041 127 37 272 373 417 47 51 547 659 727 48 813 900 23 37 159170 315 69 76 495 508 14 672 73 716 40 60 959.

160002 196 97 225 378 86 91 409 17 577 87 649 738 826 933 161036 110 41 599 608 933 44 56 162388 425 97 533 711 41 887 163058 275 470 609 792 801 11 92 911 13 164087 113 249 50 346 479 502 14 643 766 814 916 165019 122 29 69 232 305 46 476 532 75 615 52 887 166233 340 438 518 614 40 947 69 167041 57 172 416 559 73 690 828 47 54 168047 67 194 311 39 481 97 514 726 57 821 933 34 97 169048 98 126 38 431 538 626 75 775 933 65

170017 193 346 51 60 75 540 41 682 77 85 171041 252 343 500 5 33 86 623 727 824 81 94 921 172142 87 288 388 615 703 30 930 173097 115 40 76 90 235 89 446 521 607 776 92 890 941 174022 92 147 76 213 76 370 522 25 72 709 51 821 987 175027 93 97 139 280 305 480 82 516 69 751 862 85 959 1764040 43 76 204 27 75 89 317 505 90 739 865 929 65 77 177128 45 234 79 340 554 663 92 883 178089 97 185 207 10 53 80 313 91 541 96 755 834 85 911 35 71 179071 86 246 59 502 12 603 830 31 36 88 916.

180079 80 145 83 417 22 523 611 16 716 17 26 77 888 181014 129 83 211 81 431 560 77 630 87 743 809 88 182043 54 64 103 301 9 89 499 563 719 25 53 876 98 923 75 81 183074 159 214 20 49 63 330 601 716 54 828 962 184010 28 276 89 439 45 659 700 32 915 185038 73 84 94 159 209 14 316 499 518 89 662 881 186004 65 98 124 266 95 336 409 511 610 47 83 96 724 28 932 53 187034 130 662 66 98 945 188013 62 74 143 56 330 58 425 530 731 38 811 904 55 189480 550 775 91 805 54 983 92.

190059 105 6 36 65 84 279 473 39 576 631 700 4 10 16 41 191174 230 310 509 24 86 91 621 47 735 852 927 47 192094 124 36 228 33 305 57 492 509 32 46 691 707 82 847 972 76 193207 23 370 493 840 48 88 194065 235 311 698 794 871 85 89 195164 216 307 86 646 196028 77 89 139 41 80 210 77 398 407 14 98 702 827 60 197005 42 67 195 300 79 439 521 639 753 857 198172 345 412 20 65 574 762 839 61 64 199245 56 509 731 51 881 99 933 63.

200040 206 302 442 79 557 683 775 88 838 75 924 201102 295 413 43 67 666 70 99 743 826 922 202015 58 76 103 293 438 76 611 48 67 817 99 958 203097 290 386 557 713 75 830 906 86 88 204013 40 123 216 383 454 60 525 603 715 807 205035 70 106 51 271 340 83 481 648 97 789 921 67 206097 105 36 76 217 63 301 10 86 580 760 921 67 207211 346 65 82 422 58 526 75 601 42 43 74 761 847 208005 97 158 518 27 536 54 707 74 209008 99 132 491 553 87 623 840 905 73.

מיר עמפּפעהלען גליקליכע לאָסען צו דער 1-טער קלאַס.
זאָפאָרטיגע אויסצאָהלונג פון געווינסטען.

קאַנטאָר פון געווינסטען און לאָטעריע

סאַמועל וויינבערג

58 פּיעטריקאָווער 58 Wł.: S. Weinberg i S. Kassman

אין דער לעצטער ציהונג זענען געפאַלען בײַ אונז: 60,000 זל., 20,000 זל., 10,000 זל. און אַ סך, אַ סך אנד.

צו דער לאָזער בעפעלקערונג!

אַט דאָס זענען די געווינסטען פון די לעצטע ציהונגען, וואָס זענען געפאַלען אין דער באמת גליקליכער קאָלעקטור פון

F. BRAJTSZTAJN

Łódź, Piotrkowska 14

tel. 142-47

76258	אויף נומער	— 25.000
26910	„ „	— 20.000
170806	„ „	— 20.000
40533	„ „	— 15.000
35291	„ „	— 15.000
4412	„ „	— 15.000
43375	„ „	— 10.000
46798	„ „	— 10.000
60050	„ „	— 10.000
166611	„ „	— 10.000
204022	„ „	— 10.000

דעריבער קויפט גליקליכע לאָסען צו דער 1-טער קלאַס אין מיין קאָלעקטור. טויזענטער פאַמיליעס זענען בײַ מיר גליקליך געוואָרען. כל הקודם זוכה. כ'צאָהל אויס אַלע געווינסטען.

Obwieszczenie.

NAGRODY 25 ZŁOTYCH

za wskazanie przekupnia sacharyny

NAGRODY 75 ZŁOTYCH

za wskazanie sklepu, sprzedającego nielegalnie sacharynę.

Używając sacharynę zamiast cukru, oszukujesz samego siebie. Sacharyna jest dla organizmu bez wartości. Sprzedaż sacharyny dozwolona jest jedynie za receptą lekarską.

Tymczasem po jarmarkach i po wsiach kręcą się przekupnie, sprzedający sacharynę. Sprzedają ją też po sklepach nieuczciwi kupcy.

Policja na każde wezwanie obowiązana jest oskarżenie sprawdzić, spisać protokuł i skierować sprawę do władz skarbowych, dla przekazania sprawy Sądowi, który wymierza na zasadzie Rozporządzenia Pana Prezydenta Rzplitej z dnia 7 października 1927 r., karę w wysokości od 200 do 2.000 złotych, a oprócz tego 2 tygodnie do pół roku aresztu.

Każdy obywatel, który przyczyni się do ujęcia handlarza sacharyną, otrzyma 25 złotych nagrody, a kto wskaże sklep, w którym znajdą sacharynę, otrzyma 75 złotych.

2374

Urząd Skarbowy
Akcyz i Monopolów Państwowych.

דערמאָרדעט און געוואָרפען אין וואַסער אַריין

(2) נעכטען האָט מען פון דער בזורא אַרויס־געצויגען אַ קערפּער פון אַן עלטערען מאַן, מ'האָט פריהער געמיינט אַז דאָס איז אַ דערטרונקענער, אָבער ווען פּאָליציי איז אָנגעקומען האָט זי פעסטגעשטעלט אַז דער דערטרונקענער האָט אַ גרויסען וואונד אויפ'ן בויך. מ'האָט אַרויסגערופען די לאָדזער אויספאָרשונגס־פּאָליציי, וועלכע האָט אַדורכגעפיהרט אַן אויספאָרשונג אָבער דערווייל איז נישט געלונגען פעסטצושטעלען ווער דער פערשטאָרבענער איז: דער פערשטאָרבענער זעהט אויס צו זיין אַלט אַ יאָהר זעכציג, מיטעלער וואוקס, לענגליך געזיכט, אַן אַדלער נאָז, טונקעלע עטוואָס גרויע קורץ געשוירענע האָר. אויפ'ן קאָפּ אַ קליינע ליסינע. אין אויבערשטע טייל מויל פעהלען עטליכע ציינער, אין אונטערן — פעהלען צוויי ציינער. אָנגעטון איז ער געווען אין אַ שוואַרצער יעשענקע, גראַנאַט מאַרינאַרקע, ברוינע שיך, און אַ שאַליק פון בראַנדקאָליר.

די וואונד אין בויך איז אַ'עדות, אַז דאָ איז נישט פאָרגעקומען קיין זעלבסטמאָרד נאָר אַ מאָרד אָדער אַ רויב־מאָרד.

די אויספאָרשונג ווערט געפיהרט.

8 חדשים תפיסה פאַר פעלשען אַ וועקסעל

(2) אין קרייז־געריכט איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען יוזעף קאַראָל מערליצקי, וועלכער איז בעשולדיגט געוואָרען אין פעלשען אַ וועקסעל. אין יוני 1928 האָט סאָמאַש שפּרוך (אַגראָדאָווא 24) בעקומען אַן אויפפאָדערונג צו בעצאָהלען אַ וועקסעל אויף הונדערט זל. מיט זיין זשירא אין באַנק האָט זיך שפּרוך דערוואוסט אַז מאַרליצקי האָט דיסקאָנטירט זיינעם אַ וועקסעל מיט שפּרוכ'ס זשירא. די זשירא איז געווען אַ געפעלשטע. דעם וועקסעל האָט שפּרוך נישט אויסגעקויפט, און ווע־גען דעם ענין געמאָלדען דער פּאָליציי, וועלכע האָט געגען מאַרליצקין פערפיהרט אַ פּראָצעס, מאַרליצקי איז אַנטלאָפען און מ'האָט איהם געכאַפּט ערשט אָנהויב היינטיגעס יאָהר. אויפ'ן פּראָצעס האָט מאַרליצקי זיך מודה געווען אַז שפּרוכס אונטערשריפט האָט ער נאָכגעמאַכט אָבער ער האָט זיך פערטיידיגט דערמיט אַז שפּרוך האָט כלומרשט דערצו געגעבען זיין הסכמה, מאַרליצקי איז פערמשפּט געוואָרען אויף 8 חדשים טורמע.

קאַמף פון דער געזעלשאַפט און פון דער רעגירונג

מיט דער סאַכאַרין־מגפה

אין היינטיגען נומער פערעפענטליכען מיר אַ בעקאַנטמאַכונג פון „אורושאַנד סקאַרבאָווי" וועגען בעלוינונגען, וואָס זענען בעשטימט געוואָרען דורך דעם פינאַנץ־מיניסטעריום פאַר אָנווייזען דעם פערקויף (25 זל.) אָדער געוועלב (75 זל.) וואָס פערקויפט סאַכאַרין, דערביי ווערט דער נאָמען פון דער אָנגעבער־אָנווייזער, פערזאָן נישט פערעפענטליכט ווערען.

די פעראָרדנונג דערגענצט די גרויסע אַקציע, וואָס איז אונטערגענומען געוואָרען דורך די לעהרער־אָרגאַניזאַציעס, פון די פּאָווּשעכנע שולען, סקויטען און פערבאַנד פון דער גמינע־אַדמיניסטראַציע אָנגעשטעלטע, ווי אויך דורך דער צענטראַלער אָרגאַניזאַציע פאַר אויפזיכט איבער יודישע קינדער אין דער ריכטונג אויפצוקלערען די בעפעלקערונג וועגען דער גרויסער בעדייטונג פון געברויכען צוקער. צו דעם צוועק זענען פערשפּרייט אין לאַנד פאַרביגע מודעות, אונגברחמנותדיג דאַרף מען פערפאָלגען שמוגלערס און די גאַנצע אויפזיכט דאַרף מען ווידמען דער אַקציע פון די געזעלשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס וואָס האָבען דעם ציל געווונד צו מאַכען און צו דערהויבען דעם לעבענס־אַרט פון די ברייטסטע פאָלקס־מאַסען.

וועמטליכע אינפאָרמאַציעס ערטיילט און אומזיסט פּראָפּאַגאַנדע־מאַטעריאַלען שיקט צו יעדער צייט דאָס פּראָפּאַגאַנדע־ביוראָ פון צוקער־קאָנסומ־ציע, וואַרשאַ, קאַראָווא 20.

מאַגיסטראַט פאַרשטעהער אויף אַ קאָנפערענץ אין וואַרשאַ

(2) נעכטען זענען צוריקגעקומען פון וואַרשאַ דער שטאָט־פּרעזידענט זשעמיענצקי און וויצע־פּרעזידענט ראַפּאַלסקי. זיי האָבען אין וואַרשאַ אָפּגעהאַלטען קאָנפערענצען אין פינאַנץ־מיניסטעריום אין צוזאַמענהאַנג מיט די בעשלוסען פון שטאָט־פערבאַנד. אין דער קאָנפערענץ האָבען אַנטייל גענומען אויך פאַרשטעהער פון פערשידענע מיניסטעריומס און פערטרעטער פון דער פערוואַלטונג פון שטאָט־פערבאַנד. די פאָרטזעצונג פון דער קאָנפערענץ ווערט פאָרקומען די קומענדיגע וואָך.

אַ שרפה

נעכטען האַלב 11 אין אָוונט איז אויסגעבראָכען אַ שרפה אויף פּיעטריקאָווער 19. אין אַ פּריוואַט־וואוינונג. די אָנגעקומענע פייערלעשער האָבען די שרפה תיכף איינגעלאָשען.

פאַרלעזונגען פון דער האַנד־ווערקער בעראַטונגס־שטעל

די בעראַטונגס־שטעל ביים „פּאַטראָנאַט איבער דער האַנדווערקער־יוגענד אין לאָדז" אָרדענט איין היינט פאָלגענדע פאַרלעזונגען:

אין לאָקאַל פון דער ליגע פאַר דער ענטוויקלונג פון פּוילישער גרויסמאַכט (אַל. קאָשטשושקי 17),

פאַר מאַטוריסטען

11 פריה דר. טקאַלסקי: „פּאַכען וואָס זענען פערבונדען מיט אָפּהיטען דאָס געזונד ((צאָהן־אַרצט, אַרצט); 12 פריה — ד"ר נעכעמיצקי — וועטערינאַריע; 12.40 — אינזש. וואַגנער — פאַרמאַציע.

פאַר פאָלקס־שולען

אין לאָקאַל פון דער גימנאַזיע א.ב. פון פּילסודסקי (שענקעוויטש 46), 10.30 — אינזש. שרייבער: מעטאַל־פאַכען קאָלטע. 12 פריה — פּראָל. באַרגיעוויטש — פרויען־פאַכען.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט־דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: פּאַטאַש, פּלאַץ קאָשצעלני 10; כאַרעמזא, זאַמאַרסקאַ 12; מילער, פּיעטריקאָווער 46; עפּשטיין, פּיעטריקאָווער 225; גאַרטשיצקי, פּושצאַנסקאַ 59; אַנטאַנעוויטש, פּאַביאַניצער 50.

20 טויזענד קינדער

זאָל דער מאַגיסטראַט אַרויסשיקען אויף פרישע לופט

דער מאַגיסטראַט מאַכט שוין פּאָרבערייטונגען אַרויסצושיקען קינדער אויף פרישע לופט. אין די היגע פּאַרקען און גערטנער וועלען איינגעאָרדענט ווערען האַלב־קאָלאָניעס. אַ גרעסערע צאָהל קינדער וועלען איינגעאָרדענט ווערען אין דערפער און די גאָר קראַנקע, לונגען האַרץ א. אז. וו. וועלען אוועקגעשיקט ווערען אין ענטשפּרעכענדע סאַנאַטאָריומס. צוזאַמען זאָל די אַקציע אַריינעהמען ביז 20,000 שול־קינדער.

היינט די וואַהלען צו דער „תרבות"־קאָנפערענץ

היינט, זונטאָג קומען פאָר אין לאָדז די וואַהלען צו דער פערטער לאַנדעס — קאָנפערענץ פון „תרבות" אין פּוילען. די וואַהלען קומען פאָר אין לאָקאַל פון דער שולע „יבנה" צעגעלניאַנאַ נומער 41 (75).

אַן אינטערעסאַנטער רעפעראַט

אין אוניווערזיטעט פון „עבודה"

היינט זונטאָג 6.30 אַ זייגער קומט פאָר אין לאָקאַל פון „עבודה" (ווסכאָדניאַ 70), אַ פאָרלעזונג פון ה' ש. באַבאַד א.ד.ט. „סאָציאַליזם און קולטור", דער רעפערענט וועט אַרומרעדען די פּראָבלעמען פון דער השפּעה פון סאָציאַליזם אויף דער ענטוויקלונג פון קולטור.

נייע פערוואַלטונג פון הכנסת־כלה (זגערזשער 28)

אין הכנסת כלה (זגערזשער 28) איז פאָרגעקומען די יעהרליכע אַלגעמיינע פערזאַמלונג. די פערזאַמלונג האָט געעפענט די פרוי פון באַלוטער רב שיינדעל פרידעל, וועלכע האָט אויך געפיהרט דעם פאָרזיץ. נאָך בעריכט זענען פאָרגעקומען וואַהלען פון אַ נייער פערוואַלטונג. ס'זענען געוועהלט געוואָרען פרוי שיינדעל פרידעל (פּרעזעס), חנה קאַרטאַנסקאַ (וויצע־פּרעזעסין), חיה יאָרקעוויטש (קאַסירערין), דאָראַ יאַוואָראָוו (סעקרעטאַרין), רבקה טרעבנאָגורא (ווירטין), ע. העפּנער, פייגע לעסמאַן, פריידע גראַנעק, אסתר מלכה רישפּאַן, שרה ליפּמאַנאָוויטש, זיסעל דרעווגאָווסקאַ, ליבע קליינמאַן, גאָלדע קריסטאַל, רבקה מאַנדעלמאַן, צירעל לעסמאַן, רבקה פּאָטאָצקאַ, רבקה צאַדיק, ראַצע וואַיבער, חיה קאַלב, לאָה קאַזאַק, און חנה איינבשיץ.

אין דער רעוויזיאָנס־קאָמיסיע — בלומע מאָזעלשאַ, פרומעט רישפּאַן, רחל שטאַהל.

איינגעפאַלען אַ בריק איבער אַ טייכעל

(א) אין דאָרף בזשעזשין לאַסקער פּאָוויאַט געפינט זיך אַ בריקעל איבער'ן טייכעל, ווידאַווקאַ. דאָס בריקעל ווערט איצט פערריכט. נעכטען איז דער פויער יוזעף לאַסאָטאַ פאָהרענדיג איבער'ן בריקעל אין וואַלד אַריינגעפאַלען מיט דער פוהר אין טייך. איין פערד איז דערטרונקען געוואָרען, דעם פויער און דעם צווייטען פערד איז געלונגען אַרויסצוראַטעווען.

נייעס! 26 שעה ברענען
גאַראַנטירען די ספּעציעלע פּרעפּאַרירטע „POLO" פרייז 30 גר.
פליינע ליכטלעך
צו בעקומען איבעראַל. גאַראַנטירטע קוואַליטעט.
נישט קאָפּטשען! :—: זיכער אין ברענען!
Fabryka świec „POLO" — WARSZAWA — Czerniakowska 203
ווידערפערקויפער הויכע ראַבאַטען.

אַ בעהז־קאַטאַסטראָפע

(—) נישט ווייט פון דער סטאַציע זדונסקאַ־וואָליאַ איז אַ משא־צוג אַראָפּ פון די שינעס און איינגיגע וואַגאָנעס זענען בעשעדיגט געוואָרען. קיין מענשליכע קרבנות איז נישט געווען.

תוצרות ארץ־ישראל

די פערוואַלטונג פון „למען ארץ־ישראל" טרעפט שוין צו צו די הכנות צו אָרגאַניזירען אין לאָדזער שטאָט אַן אויסשטעלונג פון די א"י־דיגע פּראָדוקציע. די אויסשטעלונג וועט ערעפענט ווערען ל"ג בעומר. די אַרבייט פון דער געזו. אין משך פון די איבינגע חדשים האָט בעוויזען אויף וויפיל בויטיג און וויכטיג ס'איז די אַרבייט אויפ'ן געביט פון פערשפּרייטען די א"י־דיגע פּראָדוקציע.

די פאָרלעזונג פון רחל פייגענבערג

קומט פאָר קומענדיגען שבת אין „הזמיר"

צוליב נישט פאָראויסגעזעהענע סבות איז די פאָרלאָזונג פון דער בעקאַנטער יודישער שריפטשטעלערין רחל פייגענבערג א. ד. ט. „די וועלט וויל מיר זאָלען זיין יודען", אָבגעלעגט געוואָרען אויפ'ן קומענדיגען שבת. די פאָרלעזונג וועט פאָרקומען אין זאַל פון „הזמיר" 8.30 אַ זייגער אין אָוונט.

פון יודישען טעאַטער אין פילהאַרמאָניע

די פאָרשטעלונגען אין יודישען טעאַטער אין פילהאַרמאָניע זענען פרייטאָג און שבת אַראָפּ מיט גרויס ערפאָלג. די פּיעסע „די פּערסישע כלה" האָט ביים עולם שטאַרק אויסגענומען

היינט זונטאָג און מאָרגען מאָנטאָג ווערט ווייטער געשפּילט די פּערסישע כלה.

ראַדיאָ־פּראָגראַם

זונטאָג, 19 אַפּריל

10,15 טראַנסמיסיע פון ווסטעסדינסט איי דער פּויזנער קאַטעדרע, 11,58 צייט־סיגנאַל, מעטעראָלאָגישער קאָמוניקאַט, טאָג־פּראָגראַם, קינאָ־ און טעאַטער רעפּערטואַר, 12.15 סימפאָנישער פריהמאָרגען פון וואַרשאַווער פילהאַרמאָניע, 15.20 מוזיק פון וואַרשאַ, 15.40 קינדער־פּראָגראַם, 16.10 ראַדיאָ פּאָסט קעסטעל. 16,30 גראַמאָפאָן־פּלייטן. 16,40 פאָרלעזונג 16.55 גראַמאָפאָן־פּליטען. 17,15 „דער נביא פון געזעץ און פרייהייט" (פאָרלעזונג). 18,10 פּאָפּולערער קאָנצערט, 19,00 פערשידענעס 19,25 מאַפּיר און דאָס לעבען אויף דער ביהנע (דיאַלאָג), 19,40 וואָיעוואָדישער ראַדיאָ־קאָמוניקאַט, פּראָגראַם אויף מאָרגען לאָדזער ספּאָרט־קאָמוניקאַט, 20,00 קאַבאַרעט־אַודיציע פון וואַרשאַ, 20,30 פאָרטעפּיאַן־רעציטאַל, 21,15 ליטעראַרישע פירטעל שעה, 21,30 פּאָפּולערער קאָנצערט, 22,00 פעליעטאָן פון וואַרשאַ, 22,15 אַפּעזיספּיס לידער — אויסגעפיהרט פון מ. יאַנאָווסקי, 22,35 קאָמוניקאַטען טאַנץ־מוזיק.

אַרעסטירט

(—) די 18־יעהריגע טויבע קלאַדראָוסקאַ איז אַרעסטירט געוואָרען אויף רוג־פּאָמאָרסקאַ און קילינסקי איז זי ווערט בעשולדיגט, אַז זי האָט פערטיילט קאָמוניסטישע אויפרופען.

מזל־דונייז

מודעות יעדת הבחירות לועדה הארצות הרביעית של „תרבות" בלודז.

ועדת הבחירות מודיעה כי:

1) הבחירות מתקימות היום — ביום הראשון במעון הסניף בלודז — צגלנינה 41 (75).

2) הבחירות מתחילות בשלש אחה"צ ונגמרות בדיוק בעשר בערב.

3) הוכנסו הרשימות דלקמן: „השומר הלאומי" מס' 1, „התאחדות" מס' 2 החלוץ המרכזי מס' 3, גורדוניה מס' 4. השומר הצעיר מס' 5' רשימה עברית בלתי מפלגתות — מס' 7. הועדה.

„המרכז העברי" ע"ש דר. י.נ. שמחוני בלודז.

2401

אָפּציינוּנג לטובת די „אָרט"־וואַרשטאַטען.

היינטיגען דינסטאָג, דעם 21. אַפּריל ווערט איינגעאָרדענט אַן אָפּציינונג לטובת די פּראָפעסיאָנעלע לערן־וואַרשטאַטען פון דער געזעלשאַפט „אָרט" אין לאָדז. אַלע געוועזענע שילער און שילערינס פון די „אָרט"־וואַרשטאַטען ווערען דערמיט געבעטען זיך צו מעלדען אין ביוראָ פון „אָרט", וואָלטשאַנסקאַ 27. כדי אַנטיילצונעהמען אין דער אָפּציינונג.

צוליב דער וויכטיגקייט פון דער אונטערנעהמונג וועלען די שילער און שילערינס געוויס נישט דורכלאָזען די געלעגענהייט מיטצוהעלפען אין דער אָפּציינונג.

2338

הסתדרות „צעירי מזרחי" קילינסקי 44.

היינט זונטאָג ה' אייר 8 אַ זייגער אָוונט קומט פאָר אין אונזער לאָקאַל אַ דיסקוסיאָנס־פערזאַמלונג א.ד.ט. „צי האָט די אָרג. „דת ועבודה" געהאַט עקזיסטענץ בערעכטיגונג אין צוזאַמענהאַנג מיט איהר ליקווידאַציע און ווייטערע „ענטוויקלונג". רעפערירען וועלען די חברים משה לאָופּגאַס, אלחנן פעליק, דב מאַרעק, משה ראָזענבערג. חברים און סימפּאַטיקער קומט מאַסענווייז.

שטימט און אַגיטירט פאַר דער ליסטע 2!

אַכטונג „התאחדות"־חברים און סימפּאַטיקער!

בעת די היינטיגע וואַהלען צו דער „תרבות"־קאָנפערענץ שטימט און אַגיטירט פאַר דער ליסטע פון דער ציוניסטישער אַרבייטס־פּאַרטיי „התאחדות" נומער 2. אונזערע קאַנדידאַטען זענען: יוסף לוי, דר. אַ מאַרשאַקאָווער, גרשון ליבשטיין, ד"ר ה. בערלאַס, י. הולדניביץ, ישעי' קאָרן און אַנדערע.

3

די וואַהלען קומען פאָר אין זאַל פון „יבנה" צעגעלניאַנאַ 75 פון 3 אַ זייגער נאָכמ. ביז 10 אַ זייגער אין אָוונט. יעדער וועהלער דאַרף מיטברענגען זיין כרטיס־בחירה. דער סעקרעטאַריאַט פון דער פּאַרטיי שענקעוויטש 3/5 וועט היינט זיין טעטיג פון 3 אַ זייגער נאָכמ. און אין אַלע ענינים פון די וואַהלען דאַרף מען זיך דאָרט מעלדען.

וויכטיג פאר שניידער-מייסטער
און קאָנפעקציאָנערען!

מיר טיילען מיט, אז אונזער

שניידער-צודאטען-געשעפט

בעזיצט אויף לאגער צום איצטיגן סעזאן א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע

פאלטען-פוטערס, סאטינען, וואטעלינען, וויקטאריעס, בעק, ערמעל-פוטער, וואלאשאנקא.
אלפאגאס, זיידענע פוטערס, ראססהאר, קעפער, קרויזע, מושלין, לייווענד,
סאמט-קעלנער, ספעציעל אָפטיילונג פון דאמען, הערען, קינדער, קנעפ, גארנע

קוממט און איבערציינגט אייך! מיט אכטונג

8 נאוואמיעסקא 8 Bazar Krawiecki
פראנט געוועלב
אין הויז ווי עס געפינט זיך דאָס טוך-לאגער פון ב. מאראקא

בעמ.: צוליב'ן איצט הערשענדען "קריזיס" האָבען מיר רעדוצירט די פרייזען
ביז פריהער מיט 25 פראצענט

25 פראצענט ביליגער — 25 פראצענט ביליגער

Dr. med.
Łagunowski
Piotrkowska 70
i róg Traugutta
Tel. 181-83.
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych
Leczenie światłem: promeniami Roentgena i lampą kwarcową.
Przyjmuje od 8[30] do 10[30] rano, od 1-ej do 2[30] pp., od 6 do 8[30] w., w niedzielę i święta od 10 do 1-ej. Dla pań oddzielna poczekalnia.

DR. MED.
Haltrecht
ספעצ.-ארצט פאַר הויט
און געשלעכטס-קראַנקה.,
נעמט אָן פון 8—10 פריה,
פון 12—2 נאָכמ. און פון
6 ביז 8.30 אָוו. זונטאָג פון
9 ביז 1 בײטאָג.
פיעטריקאווער 10
נעמט אן אין לעטשניצע
סאַניטאס Śródmiejska 8
פון 2 ביז 3 נאָכמ.

Uważajcie na oryginalny stempel: nazwę firmy i znak orła

CHLUBĄ POLSKIEGO PRZEMYSŁU POŃCZOSZNICZEGO
jest elegancka, wspaniała, praktyczna, a precyzyjnie wykonana
Pończocha „Bemberg"
Wystrzegać się licznych falsyfikatów!

קינא-טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26

היינט און ווייטערע טעג!
פראכטפולער דאפעלטער פראגראם!
מאָנומענטאלער פילם פון אינדישען לעבען, פול מיט עמאָציע א.ז.וו.:

מאהאראדזשא'ס הארץ

אין די הויפטראָלן:
J. Kean, G. Dean i J. Kucharski

דראמע אויפ'ן גרונד פון דער ערצעהלונג פון ג. זאפאָלסקא א. ג.:

פאליצ"מ"סטער טאגעיעוו

אין די הויפטראָלען:
B. Samborski, N. Ney i Z. Sawan

געקליבענער אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' סטעפאנסקי
אנהויב פון די סעאַנסען: אין געוו. טעג 4 נאָכמ. שבת, זונטאָג און יום-טוב — 12 א זייגער בייטאָג. דער זאַל איז גוט בעהייצט.

Dr. med.
W. Eychner
גינעקאָלאָג-אַקושער
זגערזשער 11
טעלעפאָן 72—134
נעמט אָן פון 2—3 נאָכמ.
און פון 7½—9 אָוונד.

Dr. Z. Rakowski

פאַר אויערן-, נאז-, האַלז- און לונגען-קראנקה
9 קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 127-81.
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3

געוועזענער מיליטער-בעאַמטער
ב. מאז
פיעטריקאווער № 10
שרייבט ביטעס און גיט געוויסענהאַפטע עצות אין אַלע
מיליטער-ענינים.

זיכערע הילף און א רפואה

אהז א אפעראציע, אָן בלוט, אהז א מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאָזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראָך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאָפּ, אָדער אזוי ווי א וואסער-קאַן און עס פאַלט אַריין אין דעם בוים און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטאַרבט. ספעציעל געמאַכטע הייל-באנדאַזשען אויסגעצייכנט גוט דורך גרויסע פראָפעסאָר'ען מיט מיינע בעהאנדלונג און דיטשן פראָפעסאָר דאָקטאָר בראָכורעטונג בעזונדערן זיכער דעם שמערצען און געפעהרליכסטען בראָך. אויך פאר הויקערס ליידונגען מיט הייל-באַרסעטען און אפאראַטען פאר פערקרוממטע פיס און פלאַט-פיס ספעציעלע איינלאַגען אין די שיך. קינסטליכע געמאַכטע פיס און הענד, געמעגע ואָקען פאר די גרעסטע קראַנקע אָדערן.
שטפרעכשטונדען פון 9 ביז 1 מיטאָג און פון 3 ביז 7 אין אָוונד.

ארטאָפעדישע אנשטאַלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped
von Lemberg Łódź, WÓLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאָס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאָמען האָבען אויסגעשטעלט פאָלגענדע אוניווערזיטעטס-פראָפעסאָרען: פראָפ. ד"ר באראנטש, פראָפ. דר. י. מארישלער, פראָפ. ד"ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן טערווינערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דעם ה, ספעציאליסט י. ראפאפארט, וואוינהאַפט אין לאָדז, וואלטשאנסקא 10 דריק איך אויס מיין דאנקבאַרקייט פאַר איינהאַלטען מיר די זעהר שווערע ברוך-רגפטור אלערד 25 יאָהר האָב איך געליטען פון שטענדיגע ווהעטאָג-אַטאַקען און הײנט, א דאנקדעם גרויסען ספעציאליסט בין איך פריי פון ליידען און פעהיג צו דער ארבייט. דערמיט דריק איך אויס איהם מיין הערציגסטע דאנקבאַרקייט.
Tema Rozenblum.

טוך- און קאָרט-לאגער
Sz. MAROKO
לאדז, נאוואמיעסקא 2,
פראָנט, 1-טער שטאָק, טעל. 159-48.
עמפפעהלט צום פריהלינג- און זומער-סעזאָן א גרויסען אויסוואהל פון די נייעסטע און בעסטע דאַמען- און הערען-שטאָפען.

קלאַנג-פילם-טעאַטער
„MIMOZA"
ul. Kilińskiego 178.

היינט און פאלגענדע טעג!
25 פוילישע שטערנס און אַמעריקאַנער שטערנס! 200 גירלס
„רעווי פון האליוואוד"
אין די הויפּטראָלען:
HANKA ORDONÓWNA
KAROL HANUSZ
אויפערדעם: קלאַנג-צוגאַבע
נעכסטער פראָגראַם: „פּאַרזשעניק ארמאנד"
אנהויב 5.30, 7.30 און 9.15, שבת, זונטאָג און יום-טוב 3.30 נ"מ

ZWOZKI
Wagonowo — Półwagonowo
w mieście i poza miastem
AUTO-TRANSPORT
11 Listopada 112 tel. 184-70

לעטשניצע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
רענטגען-אינסטיטוט
און ערצליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגערזשער 17, טעל. 116-33
ד"ר גאָלדשטיין-פּאלאק אויגען-קראנקה. פון 1—2
ד"ר וויינבערג אינערע, הערץ און לונגען פון 1—2 און פון 6—7
ד"ר יוסטמאַן נערוועון-קראנקה. פון 12—2
ד"ר סטופּעל רענטגען פון 12—2 און 4—6
ד"ר פאפיערני פרויען- און געבורטס-הילף פון 1—1½
ד"ר מאנטאר כירורגישע קראנקה. פון 5—6
ד"ר ראקאווסקי נאָז, האלז און אויערן-קר. פון 10—11, 2—3 און פון 6—7
ד"ר ראזענצווייג קינדער-קראנקהייטען פון 11—12 און פון 4—5
ד"ר רוזשאנער הויט- און געשלעכטס-קר. פון 1—2
נ. ראזעס צאהן-ארצט פון 9—1
א. גראדזענטשיק צאהן-ארצט פון 3—7
צאהן-טעכניק, בעלייכטונגען, קאַרצען, פאַסטען א.א.וו. פיי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען א רענטגען-אינסטיטוט. — היילונג פון הויט-קראנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגען-שטראַלען, פאר בעשטראַלונג און דורכלייכטונג, קווארץ-לאמפּען, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע.
אַלע מעגליכע אַנאַליזען.
אימפונגען נעגען שוואַרץ (שקאַרלאַטין).
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
וויזיטען אין שטאט.

ביים יידישען אינוואלידען-פעראיין
לאדז, פאלנאצנא 29, טעל. 191-78.

ביטשריפטן-ביורא
אונטער דער לייטונג פון בעקאנטען יוריסט י. ראטנער.
אינטערוועניר'ט, שרייבט און ערלעדיגט אמטעסטען: ביטעס, סקארגעס, אין צויל, קאמונאל, מיליטער און שטייער-ענינים.
אקטען און היפאטעק-ענינים.
ספעצ. געריכטס-אָפּטיילונג ערלעדיגט ביליג: קלאגען, אפעלאציעס, סקארגעס.
אינקאסא פון אלע פאָרדערונגען.
איינגעבע אמענדען און איבערזעצונגען אויף גאנץ פוילען.
בעמ.: פון 4 — 6 יורידישע עצות

פערמיטלונגס-ביורא
אונטער דער לייטונג פון בעקאנטען פערמיטלער ל. פראשקער.
פערמיטעלט אמבעסטען ביים קויפן און פערקויפן פון ווילעס, פלעצער אין קאָלומנא און ווישניאווא-גורא א.א.וו. אויך הייזער אין לאָדז.
דינגט אין פערדינגט לאָקאלען, געוועלבער, דירות אין אַלטע און נייע הייזער.
עצות אין בויען און אויספארטיגען זומער-וואוינונג-ווילעס.
פערמיטלונג ביים בארגען געלדער אויף היפאָטעק-גאראנטיע.

קוממט און איבערציינגט אייך! טעגליך פון 9—1 און פון 3—7 אָוו.
אויף פערלאנג בעזוכען מיר אונזער קונדשאַפט. טעל. 191-78.

אנאנסן
אין „נייעם פאלקסבלאט" האָבען דעם גרעסטן ערפאלג!

אבאָנעמענטס-פרייז: אין לאָדז — 5 זל. א חודש מיט צושטעלען א הייזן. אויף דער פראָווינץ 6—זל. א חודש אין אויסלאַנד — 8 זל.
פאַר'ן איינהאַלט און טענדענץ פון די אנאָנסען איז דער פערלאג נישט פעראַנטוואָרטליך. די רעדאַקציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

אנאָנסען-פרייז: פאַר'ן טעקסט 18 גר. פאַמיליע און ערב יום-טוב 24 גר. אין דער מיטן 6 טאָגלעך
אין טעקסט 40 . . . 60 . 4
נאָך'ן טעקסט 12 . . . 18 . 8
[illegible]

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Krakow[illegible]
Czcionkami [illegible] „Najer Folksblat", Piotrkowska [illegible]